

DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

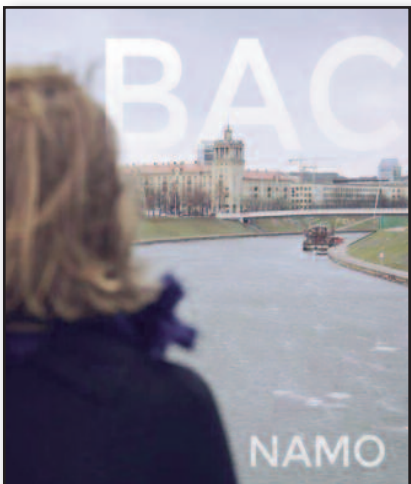
KETVIRTADIENIS – THURSDAY, JULY – LIEPOS 30, 2015 • Vol. CVI Nr. 89 Kaina 1.50 dol.

4545 WEST 63rd STREET
CHICAGO, ILLINOIS 60629

PERIODICALS

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 07-29-15

ŠIAME NUMERYJE:



Urbonaitė kuria naują filmą
„Namo“ – 5 psl



Iš skautų gyvenimo – 6 psl.

DRAUGAS
Mano laikraštis
nuolatinis,
patikimas,
mus rišantis.



Prezidentė įteikė skiriamuosius raštus ambasadoriui JAV Rolandui Kriščiūnui.

Dainiaus Labučio (ELTA) nuotraukos

JAV netrukus sulauks naujo ambasadoriaus

Prezidentė Dalia Grybauskaitė įteikė skiriamuosius raštus Lietuvos ambasadoriui Jungtinėse Amerikos Valstijose Rolandui Kriščiūnui. Su naujuoju ambasadoriumi Prezidentė aptarė Lietuvos ir JAV strateginės partnerystės stiprinimo galimybes, prie kurių prisidėtų aktyvus santykių palaikymas su JAV administracija bei Kongresu.

Aptariant dvišalį bendradarbiavimą karinio saugumo klausimais, Prezidentė pabrėžė, jog Rusijos agresijos grėsmių akivaizdoje JAV vaidmuo yra ypač svarbus stiprinant gynybinius pajėgumus. Taip pat būtinas ir aktyvus bendradarbiavimas sprendžiant informacinio ir kibernetinio saugumo klausimus.

Susitikime taip pat aptarti dvišaliai ekonominiai santykiai. Lietuva ir toliau nuosekliai remia pastangas kuo greičiau susitarti dėl Europos Sąjungos ir JAV laisvosios prekybos sutarties, kuri prisidėtų ne tik prie šalių tarpusavio ryšių stiprinimo, bet ir dar labiau sustiprintų ekonominius santykius.

JAV yra svarbi Lietuvos energetinio saugumo partnerė. Pasak Prezidentės, sukūrus palankesnes sąlygas JAV dujų eksportui į Lietuvą, būtų galima užtikrinti energijos šaltinių tiekimo įvairovę ir konkurencines dujų kainas Lietuvos žmonėms.

JAV gyvena didžiausia lietuvių bendruomenė, kurią sudaro apie 700 tūkst. iš Lietuvos kilusių žmonių. Valstybės vadovės teigimu, JAV lietuvių bendruomenė ir toliau turi išlikti aktyvi ir susitelkusi.

R. Kriščiūnas gimė 1970 m., yra vedęs, turi sūnų. 1993 m. VDU baigė verslo informatikos bakalaurą, 1994 m. Clingendael Tarptautinių santykių institute baigė Europos Sąjungos studijas. 1996 m. Ohio universitete įgijo ekonomikos mokslų magistro laipsnį. Nuo 1993 m. pradėjo darbą Užsienio reikalų ministerijoje. Nuo 2012 m. ėjo užsienio reikalų viceministro pareigas.

Ambasadorius kalba anglų, prancūzų ir rusų kalbomis.

ELTA

Susitikimuose – apie didesnę užsienio lietuvių vaidmenį

Užsienio reikalų ministras Linas Linkevičius liepos 29 d. Vilniuje vykusiame susitikime su naująja Pasaulio Lietuvių Bendruomenės (PLB) valdybos pirmininke Dalia Henke siūlė šiai 42-ose šalyse lietuvių jungiančiai organizacijai pasaulinės įtampos metu būti bendrame informaciniame lauke su Lietuva.

„Atnaujinus Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdybos komisijas, jų sudėtį, reikia dar glaudžiau bendradarbiauti su atitinkamomis vyriausybėmis institucijomis ir partneriais“, – sakė L. Linkevičius.

Ministras ypač atkreipė dėmesį į galimybes naujai įsteigta PLB Ekonomikos komisijai palaikyti ryšius su trejus metus sėkmingai veikiančia Ekonominės diplomatijos taryba, teikiančia pasiūlymus Vyriausybei dėl atstovavimo Lietuvos ekonominiams in-



Kultūros ministras Šarūnas Birutis susitiko su naująja PLB pirmininke Dalia Henke.

Kultūros ministerijos nuotr.

teresams užsienyje.

PLB valdybos pirmininkė D. Henke supažindino ministrą su PLB Seimo priimtomis rezoliucijomis dėl aktualių

užsienio lietuviams klausimų – balsavimo internetu, pilietybės išsaugojimo ir solidarumo su Ukraina bei pasaulio ukrainiečių bendruomene. – 15 psl.

Visuomenė taptų labai maloni, jeigu visos moterys būtų ištekėjusios, o visi vyrai – viengungiai. – Edgar Saltus.

NUOMONĖS, KOMENTARAI

Daug triukšmo dėl nieko

Liepos 23 d. laidoje „Draugas“ rašė apie Vilniuje pristatytą seniai lauktą užsienio lietuvių apklausą. Jau anksčiau buvo pranešta apie rengiamą užsienio lietuvių apklausą, kuri žadėjo parodyti, kaip ir kuo gyvena JAV bei kituose užsieniuose dabar esantys mūsų giminaičiai, draugai ir pažįstami. Kaip rašoma šios apklausos pristatymo lydimajame rašte, „tikslas buvo išsiaiškinti užsienio šalyse gyvenančių lietuvių nuomonės tendencijas apie jų būklę ir poreikius, turimus lūkesčius, planus. Apklausą siekta sužinoti, kaip jaučiasi lietuviai gyvendami užsienyje, kaip jie vertina sąlygas, susijusias su dalyvavimu gyvenamosios šalies visuomeniniame ir politiniame gyvenime, kokie motyvai galėtų paskatinti juos grįžti į Tėvynę, nustatyti užsienio lietuvių poreikius lietuviybės išlaikymo, dalyvavimo valstybės gyvenime atžvilgiu, įvardyti kliūtis, su kuriomis užsienio lietuviai galimai susiduria bendradarbiaudami su Lietuva, identifikuoti sritis, kuriose užsienio lietuviai norėtų ir galėtų prisidėti prie teigiamų pokyčių Lietuvoje“.

Sumanymas išties ir įdomus ir, rodytųsi, naudingas. Tačiau kilo labai „keistų“ minčių.

Pirmiausia noriu pabrėžti, jog nesu sociologijos specialistas. Bet kai kas labai ryškiai patraukė mano diletantišką dėmesį. Drįstu pasidalinti.

Apklausa buvo atliekama labai paprastai – sėdies prie kompiuterio, jungiesi internetą ir išsiuntinėji klausimyną savo „Facebook“ ar „Twitter“ draugams bei sekėjams. Be ypatingų pasvarstymų – kam jis pateks, kam nepateks. Kaip nuotaka savo puokštę meta per vestuves: nusisuka į visus nugarą ir, nežūrėdama kur meta, per petį šveičia tos puokštės tykojančių pamergių būriui. Mat yra toks prietaras – kuri puokštę pagaus, ta pirmoji ir ištekės.

Taip ir su klausimynu. Apklausos rengėjai nesukdami sau galvos ją išsiuntinėjo „bet kam“ – savo „Facebook“ draugams, vienai – kitai išeivijos bendruomenei, savo tetoms ir dėdėms, adresams, kuriuos be vargo aptiko internete.

Vieni tą anketą pasidėjo į stalčių, kiti, galbūt patys tingėdami atsakinėti į klausimus, persiuntė juos draugams – kad tik toliau nuo manęs... Apklausos atlikėjai neslepia, kad naudotas „sniego gniūžtės“ metodas.

Bet štai atėjo anketų surinkimo metas. „Oi, visai pamiršęs buvau! Griebiu ir atsakau, parašau draugui – ar atsakei? Jei užpildei – gražink...“ ir pan.

Įvairūs šaltiniai skirtingai nurodo, kiek dabar lietuvių gyvena ir dirba užsienyje. Nuo 63 tūkstančių vien Europos šalyse – iki...? Su JAV, Kanados, Australijos ir kitų šalių tautiečiais, manoma – mažą milijoną.

Na, o kaip manot, kiek anketų rengėjams sugrįžo? Nežinia, kiek buvo išsiųsta, tačiau į klausimus atsakė tik 635 užsienio lietuviai (18 metų ir vyresni, gyvenę užsienyje ne trumpiau 6 mėn.).

Taigi, viso pasaulio lietuvių „nuomonę“ nulėmė vos šeši šimtai tėvynainių. Iš jų 72 proc. – Europos Sąjungos valstybių gyventojai. Apklausoje dalyvavo 73 proc. moterų ir 27 proc. vyrų. 80 proc. (!) visų apklaustųjų buvo su aukštuoju išsilavinimu. 76 proc. dirbančių ir 24 proc. nedirbančių.

Kitaip pasakius, anketos nepatingėjo užpildyti tik išsilavinę, tikėtina – vadovaujančius darbus dirbantys, labiau pasiturintys tautiečiai. Taigi, jeigu lenki nugarą statybose, jeigu tavo rankos visą savaitę

mirksta acte žuvų apdorojimo fabrike, o vakare kaip pagaly iš nuovargio krenti į lovą – rengėjų „proletariato“ (atsiprašau – prasčiokų) nuomonė nedomino. Na, ką jie gali įdomaus pasakyti? Jie – tamsūs ir neišsilavinę...

„Keistai“ atrodo ir apklausos geografija – t. y., šalys, į kurias „nukrito“ nuotakos puokštės: JAV buvo apklausta 9 proc., Airijoje – 14 proc., Jungtinėje Karalystėje – taip pat 14 proc., Skandinavijos šalyse – 20 proc., Pietų Europoje (Ispanijoje, kur didžiulė lietuvių diaspora prakaituoja apelsinų plantacijose, Graikijoje, Italijoje ir kt.) – 6 proc., likusiose Europos Sąjungos valstybėse (tarp kurių milžiniškos Prancūzija, Vokietija, o taip pat Belgija, Olandija, Danija su gausiai gyvenančiais tautiečiais) – 33 proc., taip vadinamos „kitos“ šalys (Kanada, Australija, Brazilija...) – vos 4 proc.

O dabar jau apie tyrimo problematiką. Dauguma apklaustųjų įvykius Lietuvoje seka (89 proc.).

Prajuokino klausimas „Ar užsienyje žiūrite lietuvišką televiziją? Žinoma, kad žiūri! Ir dar kaip žiūri. Ir, kiek man pažįstamos lietuviškų televizijų programos, numanau, kad apie gyvenimą Lietuvoje daugiausia „sužino“ iš saviveiklinio lygio pamfletų humoro laidos „Dviračio šou“, „Nuodėmių top 10“ (kurioje aptarinėjama, kas su kuo susituokė, kas su kuo susipyko...) ar iš apie Lietuvos kaimo marginalų gyvenimą pasakojančioje laidoje „24 valandos“.

Ne, nenoriu aš visiškai sujuodinti lietuviškų televizijų – be abejo, yra puikių laidų. Tačiau drįstu teigti – jų katastrofiškai stinga, kiek aukštesnio in-

telektinio lygio yra vos viena kita. Todėl apklausoje domėtis, iš kokių televizijų daugiausia pasisemiate žinių apie gyvenimą Lietuvoje, yra mažiausiai neatsakinga, o gal netgi komiška.

Ko norėjo, tą apklausos rengėjai ir gavo: žinios apie įvykius Lietuvoje televizijose domina vos 13 proc.

Į klausimą ar dalyvavote kokiuose nors rinkimuose – net 51 proc. atsakė, jog nedalyvavo.

Na ir, kaip minėjau, už visus į anketas klausimus atsakinėjo tik gerus darbus dirbantys respondentai – nenuostabu, kad jie pasisako už galimybę balsuoti internetu. Ką apie tai galvoja sunkius darbus dirbantieji – iš šios apklausos nesužinojome.

Kliūčių bendradarbiauti su Lietuva nemato 72 proc. apklaustųjų. Betgi vėl – ką apie tai galvoja Australijos ar Kanados lietuviai – rengėjams išsiaiškinti nepavyko, nes nepaklausė (gal klausė, gal ne, bet atsakymų nebuvo).

Dabar aptarinėti, kaip buvo atsakyta į vienus ar kitus apklausos klausimus, manau, yra visiškai tuščias burnos aušinimas. Ji, garsiai ir plačiai aprašyta, atspindi tik mažutės, visiškai neaiškių ribų grupelės nuomonę.

Tad kyla klausimas – ar vertėjo apskritai leisti pinigų štai tokiai apklausai rengti ir labai rimtais „mokslininkų“ veidais ją pristatinti visuomenei? Ar nebus tai eilinis visuomenės nuomonės ir rinkos tyrimų centras „Vilmorus“ prasisuktas „lengvas bizneselis“.

Juozas Klova
Austin, TX – Vilnius, LT

Red. pastaba: Patiksliname – apklausos kaina yra ne 22 tūkst. eurų, kaip buvo paskelbta, bet 22 tūkst. litų, t. y. apie 6 000 eurų, tačiau tai nepanaikina klausimo apie jos vertingumą.

Lemonto kryžių kalno nuotrauka – ant „Catholic New World“ viršelio



Neseniai pasirodė naujasis Čikagos arkidiecezijos katalikų laikraščio „Catholic New World“ numeris – jo viršelyje puošia graži lietuviškų kryžių nuotrauka ir straipsnio pavadinimas „A bit of Lithuania in Lemont“ („Dalelė Lietuvos Lemonte“). Tai Lemonto Pasaulio lietuvių centro kryžių kalno vaizdas. Laikraštyje išspausdintas straipsnis paaikšina skaitytojams, kaip šis kalnas atsirado. Michelle Martin straipsnis iliustruotas puikiais Karen Callaway nuotraukomis.

Autorius kalbėjosi su Romualdu Povilaičiu, kuris jau daugelį metų drožia lietuviškus kryžius bei koplytstulpius. Pabrėžiama, kad Lietuvoje, netoli Šiaulių, yra didžiulis Kryžių kalnas, kuriame stovi net 100 000 kryžių ir kurį 1993 m. aplankė tuometinis popiežius, dabar Šventasis Jonas Paulius II. Straipsnyje paminėta, kad Romualdas Povilaitis išleido Lemonto kryžių kalno nuotraukų albumą, kurį galima užsisakyti paskambinus jam tel. 630-257-7352.

„Draugo“ info

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Tuesday, Thursday and Saturday
except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by

the Lithuanian Catholic Press Society,
4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532.

Tel.: 773-585-9500. Fax.: 773-585-8284

Periodical class postage paid at Chicago, IL
and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$150.00.

GARBĖS PRENUMERATA \$250.00

JAV – metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00

Pirma klase: kasdien – \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD): – metams \$390.00 • 1/2 metų \$210.00 • 3 mėn. \$110.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis oro paštu – metams \$615.00 • 1/2 metų \$315.00

Į Lietuvą reguliariu paštu – metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA

JAV – metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00 • 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD) – metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00 • 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis: oro paštu – metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00
Į Lietuvą reguliariu paštu – metams \$70.00

Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiuočiame.

„Draugo“ prenumerata yra mokama iš anksto.

Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.

Vyriausioji redaktorė –

Ramunė Lapas

vyr.redaktore@gmail.com

Kultūrinio šeštadieninio priedo redaktorė –

Renata Šerelytė

rainbow.vilnius@gmail.com

Redakcija už skelbimų turinį ir kalbą neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos gavus prašymą, ką nors skelbti. Redakcija straipsnius taisy savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugoja. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

Administracijos el. paštas:
skelbimai@draugas.org
administracija@draugas.org

JBANC PAREIŠKIMAS

Welles deklaracijos 75-mečio proga

Prieš 75-erius metus, 1940 m. liepos 23 d., Sumner Welles, JAV Valstybės departamento vykdomasis sekretorius (under Secretary of State), paskelbė deklaraciją, kuri pasmerkė sovietinę Estijos, Latvijos ir Lietuvos okupaciją ir pareiškė, kad JAV valdžia tos okupacijos nepripažįsta.

Savanaudiška ir apsuksi politinė santuoka, kurią 1939 m. Molotovo-Ribbentropo paktu sutvirtino Sovietų Sąjunga ir Nacistinė Vokietija, įgalino kontroliuoti Estiją, Latviją ir Lietuvą. Stalino ir Hitlerio sutarimu Vokietija leido Sovietų Rusijai pagrobti Baltijos valstybes kartu su puse Lenkijos, Suomija ir Besarabija. Tas paktas tiesiogiai privedė prie Antrojo pasaulinio karo pradžios.

JAV politika, nepripažįstanti sovietinės Baltijos valstybių okupacijos, gyveno pusę šimtmečio. Ta politika buvo stiprus išpėjimas Kremlui, kad neatsakingas teritorijos grobimas ir tarptautinių sienų nepaisymas yra smerktini ir neteisingi veiksmai. Ji taip pat buvo žiburys kovojančioms Baltijos tautoms, kurias slėgė sunki okupacijos ir teroro našta.

JAV Valstybės departamente plevėsavo Baltijos valstybių vėlavos, buvo pripažintos Baltijos valstybių diplomatinės atstovybės, nors Maskvai tai labai nepatiko. Amerika išsipareigojo nuosekliai stoti už teisingumą ir suverenias teises. Pabaltiečių bendruomenėms Amerikoje tokia politika buvo vilties ir pasitikėjimo, kad jų

valstybės vieną dieną bus laisvos, švyturys.

Praėjus 25-eriems metams nuo Baltijos valstybių laisvės ir nepriklausomybės atkūrimo, mes kasdien esame perspėjami, kad praėties našta vis dar gali mus slėgti ir kad JAV ir tarptautinės bendruomenės parama tebėra gyvybiškai reikalinga ir svarbi. Matome, kad Maskva ir toliau iškreipia istoriją ir skelbia melagystes apie Baltijos valstybių užėmimą bei okupaciją 1939–1940 metais. Tai turi baigtis. Revanšistinė Rusija okupavo ir prisijungė Krymą, terorizuodama jo gyventojus ir vietines totorių bendruomenes. Ukrainos Donbaso rajone Maskva yra ne tik dalyvė – ji yra agresorė ir okupantė. Matome ir Maskvos pastangas pažeisti bei pakeisti suverenias Gruzijos valstybės sienas.

Jungtinis Amerikos Pabaltiečių komitetas (JBANC), kuris atstovauja estų, latvių ir lietuvių kilmės amerikiečiams, dėkoja JAV valdžiai ir visų kitų valstybių valdžioms už tarptautinės teisės principų palaikymą ir už Baltijos valstybių teisių gynimą. Mes viliamės, kad Rusijos agresijos veiksmai prieš kaimynines valstybes, ypač prieš Ukrainą, Gruziją ir Moldovą, bus nutraukti ir teisingumas bus atstatytas.

Karl Altai – vykduantis direktorius
Joint Baltic American National Committee, Inc

JBANC atstovauja Amerikos Lietuvių Tarybai (ALT'ui),
Amerikos latvių bendrijai ir Amerikos estų Nacionaliniam komitetui

Š. m. liepos 18 d. mons. Alfonso Svarinsko įkurtame Didžiosios kovos apygardos partizanų parke, Kadrėnuose, Ukmergės rajone, jo atminimui buvo pašventintas kryžius. Monsinjoras Alfonsas Svarinskas, pasipriešinimo dalyvis, politinis kalnys, pirmasis Nepriklausomos Lietuvos kariuomenės kapelionas, dimisijos pulkininkas, mirė 2014 m. liepos 17 d. Vilniuje. Algirdo Patacko žodžiais, „Kristaus kareivis ir apkasų žmogus, visą gyvenimą praleidęs kovose už Dievą ir Tėvynę“.

Įdomiu sutapimu tą pačią dieną šioje Atlanto pusėje, Dainavos jaunimo stovykloje, prie Manchesterio, MI, kun. Gintaras Jonikas, Dievo Apvaizdos parapijos Southfielde, (MI), klebonas, buvęs mons. Alfonso Svarinsko auklėtinis, pašventino kryžių a. a. Aido Kriauciūno atminimui. Aidas mirė 2014 m. kovo 5 d., eidamas 51-uosius gyvenimo metus.

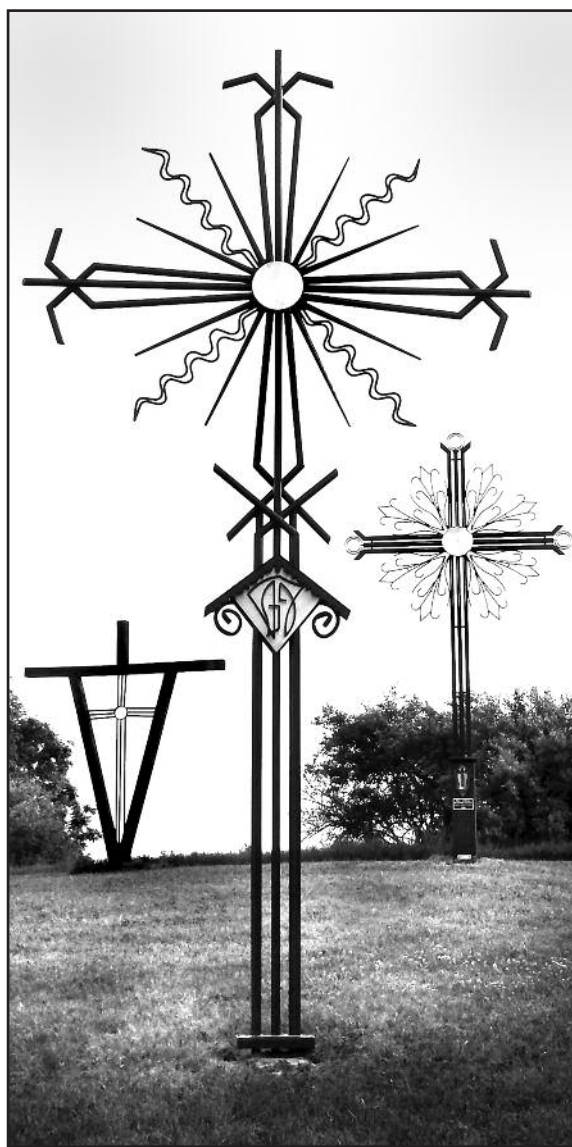
Apytikriai metai po jo mirties Jolanta Kontrimaitė, Vytauto Didžiojo universiteto kultūros studijų ir etnokultūros katedros doktorantė, internete pasiskelbė rašanti disertaciją apie Kryžių kalno Lietuvoje pamaldumą. Ji ieškojo žmonių, kuriems yra tekę dalyvauti arba patiems statyti kryžius Kryžių kalne sovietmečiu arba Sąjūdžio laikotarpiu. Tai pasikaitęs jai parašiau apie kitą Kryžių kalną, esantį Dainavos jaunimo stovykloje. Apie šį Kryžių kalną ji nebuvo girdėjusi, bet susidomėjo jo istorija ir dabartimi. Jai pasiūniau mano turimos informacijos bei nuotraukų.

Dainavai išsikūrus prie įvažiavimo į stovyklą, kryžkelėje prie Spyglio ežero, buvo pastatyta lietuviška koplytėlė, išdrožta Viktoro Veselkos. Ateitinių federacijos jubiliejinės stovyklos metu, 1975 m., Dainavoje buvo sumanyta pastatyti jubiliejinį kryžių. Mano žiniomis, Kryžiaus kalno Dainavoje mintį pirmasis raštu išsakė tuometinis „Draugo“ kultūrinio priedo redaktorius poetas Kazys Bradūnas. Po to kun. Viktoro Dabušio rūpesčiu architektas Antanas Gudaitis iš New York Direktojų tarybos numatytoje vietoje paruošė Kryžių kalno planą. Buvo pradėta rūpintis kryžių statyba.

Iki 1981 m. Kryžių kalne jau buvo pastatyti penki kryžiai. Metraštyje „Dainava 25“ rašoma, kad tie penki kryžiai buvo pastatyti Lietuvių mokytojų sąjungos, Abromaičių šeimos iš Lemonto giminių atminimui, jaunuolio Antano Markaus iš Čikagos (kryžius buvo jo tėvo padarytas ir jam mi-

Kryžiai Lietuvoje ir Dainavoje!

ROMUALDAS KRIAUCIŪNAS



A. a. Aido Kriauciūno atminimui skirtas kryžius Dainavoje.
Aro Kriauciūno nuotr.

rus atvežtas į Dainavą). Ketvirtas kryžius buvo pastatytas kun. V. Dabušio tėvų ir žuvusio brolio Antano atminimui. Penktasis kryžius – dr. B. Palioko – jo žmonos Emilijos ir jo brolio dr. J. Masiliūno atminimui. Ateitinių jubiliejinis kryžius buvo perkeltas į vėliavų aikštelę prie valgyklos. Jam sutrūnijus buvo pastatytas naujas kryžius.

Per kitus dešimtmečius prie šių penkių kryžių prisidėjo dar keturi: Jaunųjų ateitinių sąjungos, Moksleivių ateitinių sąjungos, Studentų ateitinių sąjungos ir Lietuvių kilmės stovyklos. Dabar, skaičiuojant su ką tik pašventintu kryžium Aido atminimui, Dainavos Kryžių kalne jau turime dešimtį kryžių. Prie įvažiavimo atvykstančius tebesveikina meniška koplytėlė, o prie vėliavų aikštelės – Ateitinių federacijos kryžius. Būtinai reikia paminėti ir didelį, masyvų Rūpintojėlį, esantį prie pagrindinio stovyklos pastato.

Atskiro aptarimo reiktų Luko Laniausko sukurtai šventovei po atviru dangumi, Kryžių kalno papėdėje. Šios šventovės atnaujinimo ir pagražinimo darbai buvo baigti birželio 6 d. Pastatyti nauji suoliai, išvalyta šventovės aplinka. Bet svarbiausia – ten dabar yra pastatytas meniškas metalinis kryžius, marmuru dengtas altorius ir grakšti sakykla. Šone – altorėlis Švč. Mergelės Marijos garbei. Iš šventovės atsiveria išpūdingas vaizdas – už altoriaus, pro apgenėtas pušis, ant kalnelio matyti ką tik aptartas Kryžių kalnas. Šioje šventovėje birželio 20 d. turėjo vykti tėvo Luko Laniausko, SJ, primicijos, bet jos vyko po ažuolais, prie Spyglio ežero, nes suvažiavo tiek primicijų dalyvių (gal kiek 700), kad naujoje šventovėje jie netilpo.

Šios šventovės kryžių, altorių ir sakyklą sukūrė metalo skulptorius Marius Narbutaitis iš Clevelando, Ohio. Jis taip pat pagamino ir Kriauciūnų šeimos kryžių Aido atminimui. Kryžius yra metalinis, tamsiai rudos spalvos, keturiolikos pėdų aukščio, turbūt pragyvens visus jo šventinime dalyvavusius. Viena kolegė, pati kryžiaus šventinime nedalyvavusi, bet pamačiusi nuotrauką, jį aptarė kaip labai gražų, ne-traukiantį žemėn, o keliantį aukštyn. „Į jį žiūrint ir pačiai norisi, lyg tam nematomam angelui, suplazdėti sparnais ir nors kiek pakilti nuo žemės“.

Nesistebėčiau, jeigu Dainavos jaunimo stovyklos tarybai skatinant ar bent pritariant, Dainavos Kryžių kalne atsirastų kitų meniškų kryžių. Graži pradžia padaryta, vietos yra, progų irgi būna.

Skaitykite „Draugą“ greičiau! www.draugas.org



RYTYS

Rytys – rytinis, iš rytų pučiantis vėjas. Puslapis „Rytys“ pristato JAV lietuvių naujienas iš rytų pakrantės valstijų.

Redaktorė Vaida Lowell • El. paštas: draugas.east.coast@gmail.com



„Vivace Vilnius“ festivalis Lietuvoje vyksta su rėmėjų pagalba. Iš kairės – pirmieji festivalio rėmėjai: Bruce Chabner kartu su Egle Jarkova, Davi Ellen Chabner ir Ricardo Lewitus.



Styginių kvartetas atliko M. K. Čiurlionio kūrinis. Iš k.: Eglė Jarkova, Ona Jonaitytė, Noriko Herndon ir Aristides Rivas. Eglės Jarkovos asmeninio archyvo nuotraukos

Bostono lietuviai linkėjo sėkmės „Vivace Vilnius“ festivaliui

DALIA SHILAS

Birželio 3 dieną didelis būrys tautiečių susirinkome į Bostono Newbury gatvėje esančią „Pucker Gallery“, kur vyko paramos koncertas Eglės Jarkovos rengiamam 4-tajam tarptautiniam vasaros muzikos festivaliui „Vivace Vilnius“. Koncertą rėmė JAV Bostono Lietuvių Bendruomenė ir Lietuvių kredito unija „Taupa“.

„Vivace Vilnius“ – tarptautinis festivalis

Festivalio įkūrėja ir meno direktorė Eglė Jarkova jau šešerius metus mokosi ir gyvena Bostone. Bostono konservatorijoje Eglė įgijo smuikininkės specialybę, o dabar tęsia mokslus smuiko studijų magistratūroje Bostono universitete ir dėsto smuiko discipliną muzikos mokykloje Brooklyne.

Festivalyje „Vivace Vilnius“ dalyvauja muzikantai iš įvairių pasaulio šalių – jie rengia nemokamus klasikinės muzikos koncertus Lietuvos gyventojams ir svečiams, meistriskumo kursus smuiko, violončelės, fleitos, klarneto ir fortepijono moksleiviams bei studentams.

Nuo 2012 m. festivalyje dalyvavo 86 muzikantai, 13 fakulteto narių ir 8 svečiai iš 13 šalių: Albanijos, Japonijos, Italijos, Mongolijos, Rumunijos, Švedijos, Jungtinės Karalystės, JAV, Venesuelos, Rusijos, Lenkijos, Latvijos ir Lietuvos. Iš viso surengti 22 nemokami koncertai.

Rugpjūčio 1–9 dienomis vyksiančiame 4-tajame „Vivace Vilnius“ festivalyje dalyvaus Eglė Jarkova (smuikas, Lietuva/JAV), Ona Jonaitytė (fleita, Lietuva/JAV), Lynn Chang (smuikas, JAV), Petras Geniušas (fortepijonas, Lietuva), Aristides Rivas (violončelė, Venesuela), Michael Norsworthy (klarnetas, JAV) bei kiti svečiai. Iš viso bus surengti 7 koncertai.

Muzikos vakare – meno paroda

Į paramos koncertą atvyko ir Bostono gyvenantis dailininkas Samuelis Bakas (Samuel Bak), kurio darbai šiuo metu eksponuojami galerijoje. „Pucker

Gallery“ savininkas Bernie Pucker, sveikindamas muzikos mylėtojus, draugus ir pažįstamus, susirinkusius į naują galerijos patalpą mokyti, klausyti ir paremti prisiminė savo 2001 metų kelionę į Vilnių kartu su Samueliu Baku, surengusiu savo retrospektyvinę parodą Nacionalinėje dailės galerijoje. Parodą rėmė Valstybinis Vilniaus Gaono žydų muziejus.

„Tai buvo ypatinga patirtis! – sakė galerijos savininkas B. Pucker. – Kūrybiški S. Bako gimtojo miesto atsiminimai įkvėpė mus surengti šį muzikos vakarą Eglės Jarkovos nepaprastam sumanymui – „Vivace Vilnius“ paremti. Muzika yra svarbi tema S. Bako mene. Šį vakarą kviečiame pažiūrėti jo didingą tapybos darbą „DA Capo“, verčiantį prisiminti praeitį ir tikime, kad su muzika mūsų dabartis ir ateitis bus gražesnės.“ Eglės mokytojas Lynn Chang kartu su žmona Lisa Wong dalyvavo praėjusių metų festivalyje ir pasidalino nuostabiais išpūdziais: „Sveikinimai ‘Vivace Vilnius’ festivaliui! Ačiū, kad praturtinate mūsų sielas ir muzikinį Vilniaus gyvenimą!“

Bostono konservatorijos profesorius ir Eglės smuiko dėstytojas Lynn Chang pernai dalyvavęs festivalyje, šiemet taip pat vyksta ten dėstyti ir koncertuoti.

„Bostono konservatorijoje didelė dalis studentų yra iš užsienio šalių, daugiausiai iš Azijos ir Europos. Jie mokosi kartu su JAV studentais, – sako Lynn Chang. – Tikiuosi, kad iš čia

jie išsiveš Amerikai būdingą jaunystės dvasią, energiją ir optimizmą, o taip pat išradingumą ir verslumą. Eglė Jarkova, mano viena labiausiai talentingiausių ir ambicingiausių studentų, turi daugiau energijos ir entuziazmo nei dauguma amerikiečių. Tiesą sakant, Eglė kone pati organizavo visą šį festivalį savo šalyje. Pastarųjų koncertų programos buvo labai sėkmingos ir tikimės, kad ir šią vasarą bus taip pat.“

Festivalio sėkmės formulė – bendradarbiavimas ir finansinė pagalba

Po Lynn Chang kalbos, Eglė pasveikino visus vakaro svečius: „Sveiki, visi susirinkę. Man labai malonu šandien matyti tiek daug žiūrovų ir tiek man reikšmingų žmonių. Kad ‘Vivace Vilnius’ festivalis gyvuotų, jam reikia dviejų svarbių elementų: bendradarbiavimo ir finansinės pagalbos. Esu be galo laiminga, jog sutikau daug tokių gerų žmonių, kurie tikėjo mano idėja ir prisidėjo prie jos. Prisidėjo savo darbu, laiku, pasišventimu, idėjomis, taip pat ir finansinė. Šandien labai norėčiau padėkoti keliems svarbiems žmonėms, kurie šį vakarą yra su manimi. Pirmiausiai, – dr. Bruce Chabner ir jo nuostabiai žmonai Davi Ellen Chabner, kurie buvo pirmieji festivalio rėmėjai, skyrę savo paramą. Nuo pat festivalio pradžios, jie kasmet ateina į pagalbą. Šandien su mumis taip pat

yra garbūs svečiai – dr. Ricardo Lewitus ir jo žmona Marla, kurie čia, Bostone, yra man kaip šeima, mano draugai bei festivalio rėmėjai. Ir galiausiai noriu padėkoti KHS Boston Scholarship Fondo direktorei Inez Foster už begalinį darbą ir visą jos pagalbą organizuojant festivalį. Ačiū Bernie ir Sue Pucker – ‘Pucker Gallery’ savininkams už šį nuostabų vakarą. Ši galerija bus pripildyta gražiausios muzikos, ir aš tikiuosi, kad tai bus maža dalelė to, ką mes darome Lietuvoje – dovanojame muziką žmonėms. Ačiū visiems šį vakarą, ir labiausiai – ačiū muzikantams už jų darbą bei draugystę.“

Paramos koncerte skambėjo Mikalojaus Konstantino Čiurlionio, Francois Devienne, Antonin Dvorako, Wolfgang Amadeus Mozarto ir Maurice Ravel muzika, kurią atliko „Vivace Vilnius“ fakulteto nariai.

Koncerte dalyvavo ir fleitos virtuoze Ona Jonaitytė (JAV, Lietuva). Ona festivalyje dalyvaus jau trečiąjį kartą, ji papasakojo apie festivalio idėją: „Tarptautinis vasaros muzikos festivalis ‘Vivace Vilnius’ skleidžia džiaugsmą Lietuvos klausytojui ir įkvėpia jaunus muzikantus. Jau ketverius metus Eglė, nesigrežiodama atgal, drąsiai žengė organizuodama šį festivalį. Man yra didžiulė laimė šandien sugroti W. A. Mozarto kvartetą fleitai ir styginiams kartu su šiais nuostabiais muzikantais.“

Koncerto metu klausytojai buvo sužavėti galerijoje eksponuojamais darbais bei muzikos garsais. Prieš baigiantis renginiui, Ona padėjo visiems atvykusiems už jų dovanas bei paragino paremti festivalį, kuris suteikia galimybę mokiniams ir studentams pasisemti žinių iš Bostono profesorių.

Paskutinius akordus žiūrovai padėjo garsiais plojimais. Po muzikinio koncerto svečiai pasiliko pabendrauti su menininkais.

4-tasis „Vivace Vilnius“ festivalis vyks Vilniuje rugpjūčio 1–9 dienomis. Daugiau informacijos apie festivalį ir kaip jį paremti rasite: <http://www.vivacevilnius.org>. Apie „Pucker gallery“ ir Samuelį Baką plačiau galite paskaityti šioje interneto svetainėje: www.puckergallery.com/artists/bak_in dex/bak_bio.html



Gausus būrys Bostono lietuvių susirinko į Eglės Jarkovos (pirmoje eilėje trečia iš k.) paramos koncertą.

Dalios Shilas nuotr.

Bostono režisierė kuria naują filmą „Namo“

VAIDA LOWELL

Gabrielė Urbonaitė, pastaruosius trejus metus gyvenanti ir studijuojanti Bostone, Emerson koledže, šią vasarą kuria naują trumpametražį filmą „Namo“ („Back“). Tai jos diplominis darbas, kurio filmuoti Gabrielė grįžo į Lietuvą. Gabrielė daugeliui pažįstama iš ankstesnio filmo „Plaukikė“, kuris Lietuvoje buvo apdovanotas „Sidabrine gerve“ kaip geriausias 2013 metų trumpametražis vaidybinis filmas, taip pat buvo rodomas ir laimėjo prizus festivaliuose Prancūzijoje, Švedijoje ir JAV.

Gi mus Vilniuje, Gabrielė Urbonaitė jau nuo 14-os metų pradėjo kurti trumpametražius filmus „Skalvijos“ Kino akademijoje, kurią lankė 2007–2011 metais. Baigusi Jono Basanavičiaus gimnaziją, Gabrielė metus gyveno Paryžiuje, kur Sorbonos universitete studijavo filosofiją ir atliko praktiką dokumentinių filmų studijoje „Momento films“.

„Namo“ – apie emigraciją

Jos naujausias filmas „Namo“ pasakoja apie Ievą, 22-ųjų metų aktorę, kuri grįžta į gimtąjį Vilnių iš Los Angeles. Per pirmąsias dvylika valandų Vilniuje Ieva suvokia, kaip jos namai – žmonės ir pats miestas – pasikeitė. Ji susitinka su mama ir draugais, kurie išivaizduoja Ievą kaip sėkmingą aktorę, o Ameriką – kaip galimybių šalį. Tik savo buvusiam vaikinui Tadui Ieva atskleidžia, kad jos lūkesčiai neatitiko realybės, kad ji jaučiasi pasimetusi ir netikra dėl ateities.

Filmo scenarijaus autorė ir režisierė G. Urbonaitė gerai pažįsta pagrindinės herojės išgyvenimus: „Man buvo šešiolika, kai pirmą kartą persikrausčiau gyventi į užsienį, į JAV. Prisimenu, kad buvo sunku prisitaikyti prie naujos vietos ir kultūros, bet turbūt dar sunkiau po metų sugrįžti namo, į Lietuvą, ir suprasti, kad Vilnius nebėra toks pats, kokį prisimenu, kai jį palikau, ir kad aš jame nebesijaučiu tokia sava kaip anksčiau.“

Jaunoji režisierė pastebi, kad dalinasi šiuo būvimu „tarp“ jausmu su daugeliu kitų emigrantų. „Namo“ – tai mano bandymas konkrečiai vienos merginos istorija kalbėti apie emigraciją ir grįžimą iš jos, apie žmogaus troškimą priklausyti konkrečiai vietai, turėti namus, ir tuo pačiu metu supratimą, kad jokia vieta nelieka nekintanti“, – mąsto ji.

Filme – dokumentinio ir vaidybinio filmo estetika

Projektas „Namo“ buvo tarp devynių iš viso pasaulio atrinktų trumpametražių filmų projektų, kurie vasario mėnesį dalyvavo „Berlinale Talents Short Film Station“ dirbtuvėse Berlyne, Vokietijoje. Ten režisierė vystė filmo scenarijų ir pristatė projektą kino industrijos profesionalų grupei.



Projektas „Namo“ dalyvavo „Berlinale Talents Short Film Station“ dirbtuvėse. Iš kairės: dirbtuvių dalyviai Pham Ngoc Lan, Tamara Scherbak, Michael Kam, Gabrielė Urbonaitė ir dirbtuvių grupės vadovai Christiane Steiner ir Christina Wintersteiger.

Peter Himsel, www.berlinale-talents.de svetainės nuotr.



Gabrielė Urbonaitė, pastaruosius trejus metus gyvenanti ir studijuojanti Bostone, šią vasarą kuria naują trumpametražį filmą „Namo“ („Back“).

Justės Urbonaitės nuotr.

„Tam, kad atsiskleistų ‘Namo’ naratyvo realizmas ir aktualumas, filme noriu apjungti dokumentinio ir vaidybinio kino estetikas, – sako režisierė. – Dokumentikos elementai: ilgi pagrindinę veikėją sekantys kadrai ir minimalus, kuo natūralesnis apšvietimas, padės žiūrovui susitapatinti su Ieva – pavargusia, sutrikusia dėl laiko skirtumo ir pasimetusia dėl nežinomos ateities. Vilniaus miestas, kuriame Baroko bažnyčios kontrastuoja su sovietų architektūra ir moderniais stikliniais dangoraižiais, pats tampa personažu. Noriu gilintis į tai, kaip architektūra veikia žmogų, kaip pokyčių mieste pastebėjimas paveikia Ievą. Stabilūs bendri kadrai, atskleidžiantys šį peizažą ir sustiprinantys susvetimėjimo jausmą bus priešinami su stam-

biais Ievos planais, atskleidžiančiais jos vidinį konfliktą.

‘Namo’ istorija yra pasakojama iš Ievos požiūrio taško. Tai pabrėš tiek kamera, sekanti Ievą ir rodanti situacijas iš jos perspektyvos, tiek subjektyvus garso dizainas. Realistinių pasakojimo stilių sustiprins, kur tik įmanoma, natūralus apšvietimas. Ieva nusprendžia išeiti iš namų suteimus, sugrįžta auštant. Todėl man svarbu pagauti pereinančiųjų paros laikų – suteimų ir aušros – šviesą. Filmavimas tikrose vietose, pavyzdžiui, apleistame ‘Lietuvos’ kino teatre, kuriame Ieva suprato, kad nori būti aktorė, taip pat pabrėš naratyvo tikroviškumą. Šios audio – vizualinės priemonės padės papasakoti

asmeninę, o kartu ir universalią istoriją apie grįžimą namo, emigracijos sukeltą tapatybės krizę ir susidūrimą su neišvengiamais pokyčiais. Tikiu, kad su pagrindine heroje ir jos išgyvenimais susitapatins jauni žmonės, emigrantai ir visi tie, kuriems patinka realistiškai ir jautriai papasakotos istorijos.”

Vaidins jaunos kartos lietuvių aktoriai

Filmo herojus įkūnys jaunosios kartos lietuvių aktoriai: Severija Bielskytė, Šarūnas Zenkevičius, Eglė Lekstutytė, Petras Kuneika, Dainius Jankauskas ir kiti. Pagrindinės herojės mamos vaidmenį atliks „Keistuolių teatro“ aktorė Viola Klimčiauskaitė.

Didžioji dalis komandos yra iš Vilniaus, kur šiuo metu vyksta pasiruošimo filmui darbai. Režisierė G. Urbonaitė atvyko iš Bostono (JAV), operatorius Pal Ulvik Rokseth – iš Oslo (Norvegijos), pagrindinio vaidmens atlikėja Severija Bielskytė – iš Londono (Didžioji Britanija). Filmą prodiusuoja kompanija „Apricot Films“. Prodiuseriai Ieva Buzinskaitė ir Jonas Špokas nori padėti įgyvendinti jaunosios kartos lietuvių kūrėjų, siekiančių kalbėti aktualiomis temomis, idėjas.

Šią vasarą Lietuvoje numatyti filmavimo darbai prasideda jau liepos pabaigoje. Po filmavimų Vilniuje Gabrielė grįš į Bostoną – čia vyks filmo montažo darbai. Rudens pabaigoje režisierė ketina siųsti filmą į tarptautinius kino festivalius, o premjera vyks festivalyje, kuris atrinks filmą.

Šiuo metu režisierė Gabrielė Urbonaitė ir jos komanda „Indieogo“ minios finansavimo svetainėje renka lėšas šiam naujam filmui „Namo“ („Back“) ir kviečia prisidėti lietuviško kino mylėtojus. Filmą iki rugpjūčio 5 dienos galite paremti čia: <http://igg.me/at/backthefilm> arba tiesiogiai susisiekti su filmo režisierė elektroniniu paštu gabriele@vilma.cc.



Pagrindinio leivos vaidmens atlikėja Severija Bielskytė į filmavimus atvyks iš Londo. Samuel Body nuotr.



Filmas „Namo“ pasakoja apie 22-ųjų metų aktorę Ievą, kuri iš Los Angeles grįžta į gimtąjį Vilnių. Sauliaus Lukoševičiaus nuotraukos



Apleistas „Lietuvos“ kino teatras Vilniuje – viena numatytų filmavimo vietų.



SKAUTYBĖS KELIAS

Redaktorė Aušra Jasaitytė Petry • 8830 Magnolia Court • Orland Park, IL 60462 • El. paštas: ausra67@sbcglobal.net



Pirmoje eilėje (iš k.): Jūratė Venckienė, Alytė Ruplėnaitė, Ariana Žukaitė, Paula Van der Sluys, Monika Marcinkevičiūtė, Alytė Mažeikaitė (vyr. sk. draugininkė), Darija Francesco, Laima Balchienė, Sigutė Miller. Antroje eilėje: Janina Gričiūtė, Evelina Kedienė, Aleksa Harris, Arija Empakerytė, Nina Kasputytė, Lana Miller, Lionė Vilimienė. Trečioje eilėje: Danutė Mažeikiėnė, Lina Polikaitytė, Andrėja Dabšytė, Onutė Keblienė, Daiva Shukštienė, Birutė Viskantienė, Audra Reivydienė, Dalia Sodeikiėnė, Violeta Gedgaudienė, Irena Vilkienė, Regina Jogienė (vyr. skaučių kand. globėja), Regina Polikaitienė (vyr. skaučių kand. globėja), Lina Ruplėnienė, Daina Kasputienė, Rita Žukienė, Alma Stočkienė, Gražina Talandienė, Birutė Prasauskienė, Elytė Wright, Danutė Basiulienė, Kendra Kiršonytė, Giedrė Venckienė, Alma Paplauskienė, Zita Rahbar, Danutė Janutienė. Daniel Miller nuotr.

Kunigaikštienės Gražinos būrelis LA sueigoje

Šių metų birželio 20 dieną iš visų Los Angeles apylinkės kraštų ir net iš San Francisco į jaukius sesės Sigutės Miller namus ypatingai sueigai rinkosi sesės gražinietės, vyr. skautės ir vyr. skautės kandidatės. Keturios vyr. skautės kandidatės buvo pakviestos pasisakyti tema – „Kodėl aš noriu būti vyr. skautė“, taip pat pasidalinti savo „kraičiais“ – nuotraukų ir meno albumais. Sesės Evelina Kedienė, Aleksa Harris, Arija Empakerytė ir Nina Kasputytė įdomiai ir jaudinančiai pasakojo apie jų meilę ir prisirišimą prie skautybės idealų, kaip jos jaučia draugystę ir šilumą skautiškoje šeimoje, kaip mėgsta dirbti su jaunesnėmis skautėmis per sueigas, iškylos ir stovykloje. Po vyresniųjų sesių klausimų, visos stiprinosi suneštinėmis vaišėmis ir tuo pačiu šventė vadovės Sigutės Miller ir Onutės Keblienės gimtadienius.

Sueigoje buvo aptarti ateities veiklos planai, paskirta pinigine dovana sesei Arijai, vykstančiai į Gintaro/Ažuolo mokyklą ir auka Skautybės fondui. Susirinkusios kieme prie viliojančio baseino sesės išiamžino nuotraukoje.

Sesė Birutė Prasauskienė

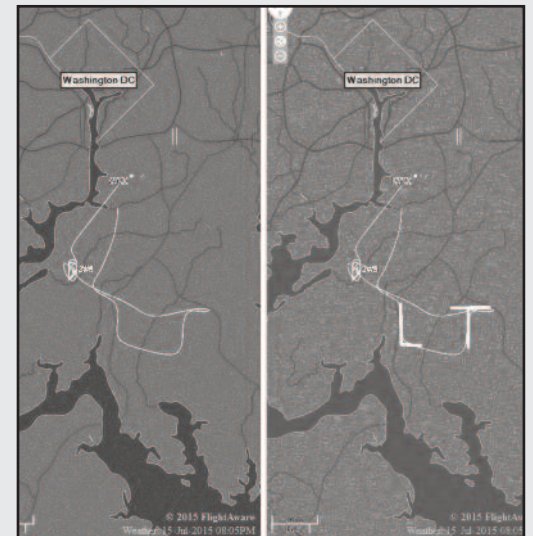
AVIACINIS DARIUS IR GIRĖNO PAGERBIMAS

Stėponas Darius ir Stasys Girėnas 1933 m. liepos 15 d. pakilo iš New Yorko miesto Floyd Bennett oro uosto (dabar nacionalinis parkas) ir skrido į Kauną, bet 17 d. abu žuvo avarijoje dabartinės Lenkijos teritorijoje. Per 37 valandas jie nuskrido daugiau nei 3 800 jūrmylių. Greičio vidurkis – 103 mazgai.

Norėdamas paminėti jų žygį, aš – senas oro skautas ir neseniai licencijuotas pilotas – š. m. liepos 15 d., trečiadienį, 7:53 val. v. pakilau iš Potomac Airfield oro uosto (Friendly, MD) ir, apsukęs ratą, maždaug po pusvalandžio nusileidau Maryland oro uoste (Indian Head, MD). Skrydžio tikslas buvo palikti radaro ekrane „žinutę“ – Lietuvos tarptautinį kodą LT.

Duomenis apie skrydį rasite:

<http://flightaware.com/live/flight/N33443/history/20150715/2353Z/KVKK/2W5>



Vis aukštn!
Brolis Tomas

Skrydžio trajektorija. Pirmas bandymas buvo sėkmingas, bet nelabai tobulas.

ATVIRUKAI IŠ BOTSWANOS



KETVIRTAS ATVIRUKAS

S 21° 27' E 24° 01'

Sesės ir broliai –

kelionė eina į pabaigą. Kalahario savanoje tarp retai augančių krūmokšnių stebėjome Tiesiaragių orikus. Vakar pamatėme didelę jų bandą, gal per 100. Jie ramiai ėdė žolę, bėgiojo, ritinėjos ir kėlė dulkes atlikdami rytinę mankštą. Teko stebėti aršią kovą tarp dviejų gazelės patinų dėl teisės į veisimosi teritoriją. Įsisiutėję ir be jokio gailėsčio jie ilgai grūmėsi, bet, kai silpnesnis pasitraukė, kraujo nepastebėjome. Matėme ir didžiulį kudu. Baden-Powell, bepūsdamas kudu ragą, sukviė patį pirmąją skautų stovyklą, o prieš mūsų akis stovėjo gyvas patinas.

Bušmėnas rodė, kaip pagaminti spąstus – jis tai darė žaibišku greičiu. Vėliau jis užkūrė ugnį iš lazdelių, žolės ir žiupsnelio smėlio smiltelių. Susikaupęs jis greitai ritinėjo lazdelę tarp savo delnų tol, kol žolė pradėjo rūkti. Paėmęs žolę į rankas jis pradėjo ją pūsti – pagausėjo dūmų ir įsižiebė ugnis.

Esu labai laimingas, kad visos mano gyvenimo iškylos atvedė mane į šią gražią ir įdomią vietą. Linkiu jums panašių kelionių. Iki pasimatymo skautų stovykloje.

Brolis Pilkasis Garnys



Auksas ir pelenuose žiba

AUDRONĖ V. ŠKIUDAITĖ

Taip sako lietuvių liaudies išmintis, ir šis posakis labai tinka kalbant apie mieląją bičiulę Juliją Dantienę iš Philadelphijos. Kur tik ji per netrumpą savo gyvenimą pasisukdavo, visur ja sužibėdavo ta bendruomenė ir ta aplinka. Bet reikia pasakyti daugiau – kur tik lietuviai nežiba! Buvau maloniai nustebinta, tiesiog nepatikėjau savo akimis, Julijos Dantienės veidą aptikusi Philadelphijoje veikiančio amerikietiško OLLI – Trečiojo amžiaus universiteto prie Widener universiteto (Osher Lifelong Learning Institute at Widener University) – reklaminiame leidinyje. Teisingiau sakant – Julija Dantienė tapo 2015 metų OLLI instituto reklaminiu veidu.

Gerb. Julija šio universiteto klausytoja yra jau bene septyneri metai. Kaip pati sako, nebeturėdama jėgų dirbti Lietuvių Bendruomenėje ir paaugus anūkams nutarė papildyti savo pačios žinių bagažą. Taigi labai įdomiai leidžia laiką studijuodama Trečiojo amžiaus universitete. Išstudijavo gausybę sričių – nuo socialinių mokslų, arabų kultūros, politikos, istorijos iki kosmoso paslapčių. Ir ne tik klausė, bet kaip daug keliavusi ir margo pasaulio mačiusi, be to, būdama įvairiapusė asmenybė, yra kviečiama ir pati universitete skaityti paskaitų. O ir kaip klausytoja giliai kapstančiais, intriguojančiais klausimais ji sugeba lektoriaus paskaitą paversti žavia diskusija, todėl ją nori turėti daugelis universiteto grupių. Ir visai nenuostabu – lietuvių bendruomenė Amerikoje ją tokią pažįsta daugelį dešimtmečių.

Paskutinioji Julijos Dantienės visuomeninė darbovietė buvo Philadelphijos Lietuvių Bendruomenė. Čia ji daugiau kaip 20 metų vedė lietuvių radiją „Bendruomenės balsas“, buvo programų direktorė, dramaturgė, režisierė, teatro aktorė. (Julija Dantienė už vadovavimą „Bendruomenės balso“ radijo programai Philadelphijos LB valdyba Nepriklausomybės dienos proga yra įteikusi padėkos raštą.) Bet ją pažįsta ne tik Philadelphijos lietuviai, ji, galima sakyti, yra šiandieninės Lemonto lietuvių gyvenvietės įkvėpėja. Kažkada čia ji buvo pradėjusi nemažai kultūros barų – vedė lietuvišką mokyklą ir bendruomenės teatrą ir taip išukusi kultūrinį gyvenimą, kad į Lemontą ėmė plūsti lietuviai kaip į kokią Ameriką.

Teatras buvo jos gyvenimas. Ji vaidino Čikagoje veikusios Lietuvių scenos darbuotojų sąjungos profesionalų trupėje. Už nuopelnus teatrui yra pelniusi JAV Lietuvių Bendruomenės Kultūros skyriaus ir Lietuvių Fondo metinę premiją (buvo spektaklių „Eglė – žalčių karalienė“, Kristijono Donelaičio „Metai“, Petro Vaičiūno „Prisikėlimas“ ir daugybė kitų, vaidintų Čikagoje, Washingtone, New Yorke, Clevelande, Rochesteryje ir kitur, dalyvė). Gerb. Julija buvo ne tik atlikėja, bet ir įtaigi, žodinga kalbėtoja bei sceninių vaizdėlių autorė, dramaturgė, kurios „spygliuoti“, komiški vaizdeliai „iš dypukų gyvenimo“ džiugino ir juokino išėivijos klausytoją.

Ir visa tai – iš meilės lietuvybei. Nepamirštas jos pasakymas apie tai, kokie Tėvynei pasišventę buvo išėivijos lietuviai Lietuvos okupacijos metais: „Jeigu tuomet kas nors būtų pjoęs mūsų gyslas, iš jų būtų tekėjęs geltonai-žaliai-raudonas kraujas“.

...Ką jau čia bekalbėti, visko apie Juliją Dantienę neišpasakosi, o svarbiausia – taip, kaip ji pati moka pasakoti, todėl reikia jos prašyti, kad apie savo spalvingą gyvenimą papasakotų knygoje.

**Spausk PATINKA
ir dalinkis!**



www.facebook.com/draugolaikrastis

Balzeko lietuvių kultūros muziejaus Genealogijos skyrius skaitmenina archyvą ir kviečia savanorius į talką

Balzeko lietuvių kultūros muziejaus Genealogijos skyriaus archyvas kasmet auga. Šiame archyve yra kaupiama medžiaga apie Amerikos lietuvius. Vieną archyvo dalį sudaro įvairiais laikotarpiais ir įvairiais formatais aprašytos šeimų istorijos. Kai kurios jų – solidžios kelių šimtų puslapių knygos su šeimos fotografijomis, genealoginiais medžiais, apimančiais daugelį kartų ir keletą šimtmečių. Kai kuris – vos keliolika lapų, kuriuose išdėstyti pagrindiniai faktai apie šeimos narius. Didžioji dauguma šeimų istorijų parašytos anglų kalba, nes jas rašo trečios ar ketvirtos kartos Amerikos lietuviai. Skatiname visus mūsų skaitytojus, kurie turi parašę savo šeimos istorijas tiek anglų, tiek lietuvių kalbomis, dovanoti kopiją muziejaus Genealogijos skyriui.

Taip pat Genealogijos archyvas kaupia mirties pranešimus. Dažniausiai tai – Amerikos lietuvių mirties pranešimai, spausdinti *Draugo* ir *Naujienų* laikraščiuose. Tačiau turime nemažai anglų kalba rašytų mirties pranešimų iš įvairių amerikietišku laikraščių. Archyve yra ir



Muziejaus prezidentas Stanley Balzekas Jr. ir muziejaus Genealogijos skyriaus savanorė talkininkė Vida Baliutavičienė. Karišės Vaitkutės nuotr.

mirties pranešimų iš Lietuvos bei kitų pasaulio šalių lietuviškų laikraščių. Šie mirties pranešimai archyve sudėlioti abėcėline tvarka.

Didelę Genealogijos archyvo dalį sudaro Amerikos lietuvių laikraščiai: *Naujienos*, *Draugas*, *Darbininkas*, *Dirva*, *Laisvė*, *Saulė* ir kiti. Ypatingai daug kolekcijoje yra *Naujienų* laikraščio numerių – nuo 1914 iki 1970 metų. Laikraščiai genealoginiams tyrinėjimams svarbūs ne tik dėl juos spausdintų mirties pranešimų. Jie vertingi tyrinėjant istorinį laikotarpį. Nemažai Amerikos lietuvių, kurie rašo savo šeimų istorijas, nori žinoti ir apie patį laikotarpį, kuriuo gyveno jų tėvai, seneliai ar proseneliai. Pavyzdžiui, jei seneliai gyveno Čikagoje nuo 1910 iki 1960 metų, laikraščiuose atsispindi to laikotarpio lietuviškos visuomenės gyvenimas – įvairių draugijų veikla, bažnyčių pavadinimai, kultūriniai renginiai ir t. t.

Šiuo metu Genealogijos skyrius ėmėsi užduoties suskaitmeninti *Naujienų* laikraščiuose spausdintus mirties pranešimus. Kadangi laikraščių formatai dideli ir jie yra irišti, skenuoti būtų labai sunku. Nusprendė mirties pranešimus fotografuoti, o nuotraukas archyvinti pagal mirusiojo pavardę bei mirties metus.

2015 m. pavasarį muziejuje savanoriauti pradėjo Vida Baliutavičienė, kuri jau yra nu-

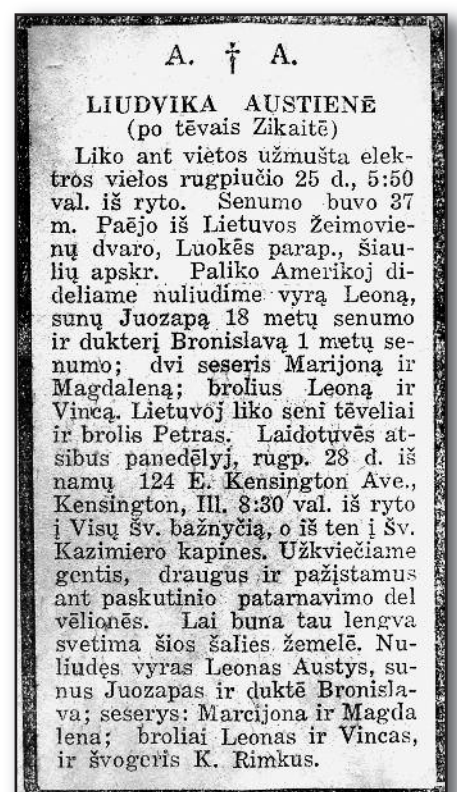


Vinco Dilio mirties pranešimas, spausdintas *Naujienų* laikraštyje 1916 metais.

fotografavusi mirties pranešimus nuo 1914 iki 1937 metų. Vida Baliutavičienė yra dirbusi istorijos mokytoja Mažeikių vidurinėje mokykloje, o nuo 1998 metų daugiau nei penkerius metus dirbo Čikagos lietuvininėje mokykloje. Džiaugiamės, kad Vida Baliutavičienė skiria savo laisvą laiką muziejaus Genealogijos archyvo darbams. Kadangi darbų yra labai daug, kviečiame Čikagoje gyvenančius Amerikos lietuvius prisidėti prie Amerikos lietuvių istorijos išsaugojimo ir ateiti padėti mums fotografuoti mirties pranešimus senuose laikraščiuose, tvarkyti periodikos skyrių ir skenuoti abėcėlinį mirties pranešimų archyvą.

Jei norite mums padėti ar turite klausimų, prašome kreiptis į Genealogijos skyriaus vedėją Karišę Vaitkutę telefonu 773-582-6500 arba atvykti į muziejų, kuri adresas yra 6500 S. Pulaski Rd., Chicago, IL 60629.

Karišė Vaitkutė
Balzeco lietuvių kultūros muziejaus
Genealogijos skyriaus vedėja



Liudvikos Zikaitis Austienės mirties pranešimas, spausdintas *Naujienų* laikraštyje 1922 metais.



Parengė Vitalius Zaikauskas

LIETUVA IR PASAULIS

Rusijos orlaiviai sukinėjosi kasdien

Vilnius (Kam.lt) – Praėjusią savaitę Baltijos valstybių oro erdvę saugantys NATO oro policijos naikintuvai septynis kartus kilo atpažinti ir palydėti tarptautinėje oro erdvėje virš Baltijos jūros skridusių orlaivių. Naikintuvai kilo iš aviacijos bazių Šiauliuose ir Amari (Estijoje).

Devyni Rusijos kariniai orlaiviai skrido be iš anksto suderintų skrydžių

planų, išjungę automatinius atsakiklius ir nepalaikydami radijo ryšio. Tai buvo karinis transporto orlaivis „IL-18“, keturi fronto bombonešiai „Su-34“ ir keturi naikintuvai „MiG-31“, karinis žvalgybinis orlaivis „IL-20“ ir kiti.

Naikintuvai lydėjo karinį transporto orlaivį „Tu-134“, skridusį be iš anksto pateikto plano, išjungusį automatinį atsakiklį.

Neringos savivaldybė ant bankroto ribos

Vilnius („Draugo“ info) – Neringos savivaldybės taryba rengia kreipimąsi į šalies vadovus, prašydama perimti iš savivaldybės prievolę atlyginti žalą už nugriautą pastatą Kuršių nerijoje ir dar kartą pabrėžia, kad nepritaria pastatų griovimui.

Aplinkos ministras Kęstutis Trečionas „visiška kvailyste“ vadina Kuršių nerijoje neteisėtai pripažintų statinių griovimą kartu kompensuojant žalą savininkams.

Jis teigė suprantantis Neringos mero Dariaus Jasaičio „riksmą“ jau nugriauto restorano Juodkrantėje istorijoje, kai buvusio restorano valdytoja bendrovė „Meirona“ per antstolius siekia žalos atlyginimo.

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (LVAT) galutinai nusprendė, kad „Meironai“ žalą privalo solidarčiai atlyginti Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcija bei Neringos savivaldybė.

„Meirona“ Juodkrantėje valdė jachtų klubą ir žuvų restoraną. Pastato statybą Klaipėdos apygardos teismui 2008 metais pripažinus neteisėta ir panaikinus detalų planą, projektavimo sąlygas bei statybos leidimą, statinys buvo nugriautas.

2012 metų birželį Vyriausybė pa-



Nelegalios statybos Neringoje.

„Kauno diena“ nuotr.

tvirtino Kuršių nerijos nacionalinio parko tvarkymo planą. Pagal jį, iš neteisėtai pastatytų 40 objektų UNESCO saugomoje Kuršių nerijoje buvo numatyta nugriauti penkis.

Iki šiol iš minėtų penkių griūčiai pasmerktų objektų nugriautas tik vienas pastatas.

„Mes norėtume, kad Vyriausybė prisiimtų šitą skolą, kitaip tai privės Neringos savivaldybę prie nemokamo ir palies visus. Gal skambiai pasakysiu – palies visą Europą, nes pas mus šiandien turbūt nerastumei nė vienos Europos šalies, iš kurios nebūtų turistų. Tai kaip mes pasirodysime, jeigu sąskaitoje bus nulis ir negalėsime vykdyti jokių veiklų?“, – sakė D. Jasaitis.

Iš valstybės ir Neringos savivaldybės solidarčiai priteista žala siekia daugiau kaip 1,149 mln. eurų, taip pat skaičiuojamos penkių procentų metinės palūkanos nuo bylos iškėlimo iki

Aktyviausi ir pasyviausi europarlamentarai

Vilnius (BNS) – Tarp Lietuvos atstovų Europos Parlamente (EP) per pirmuosius darbo EP metus aktyviausi buvo socialdemokratai Vilija Blinkevičiūtė ir Zigmantas Balčytis bei liberalas Antanas Guoga.

Per plenarinius posėdžius V. Blinkevičiūtė kalbėjo 330 kartų. Ji pateikė 80 pasiūlymų dėl rezoliucijų. Z. Balčytis per plenarinius posėdžius kalbėjo 298 kartus, A. Guoga – 237 kartus.

Nyksta kai kurios žuvų rūšys

Vilnius (BNS) – Kuršių marių bendri žuvų išteklių nekinta, tačiau mažėja kai kurių žuvų rūšių.

Atliktų Kuršių marių žuvų išteklių tyrimų duomenys parodė, kad bendras žuvų gausumas ir biomasė nekito ir išlieka pastovūs per pastaruosius du dešimtmečius.

Išanalizavus 2003–2015 metų verslinių žvejybos laimikius paaiškėjo, kad ešerių gausumas Kuršių mariose

didėja, karšių išteklių kito nežymiai, o kuojų, žiobrių ir ypač sterkių – mažėja. Pastaraisiais metais taip pat labai sumažėjo vidutinis sterkių ilgis. Mokslininkų teigimu būtina imtis sterkių apsaugos priemonių.

Gausiausiai Kuršių mariose sugaunama karšių ir kuojų. Tyrimo autoriai pastebi, kad mariose sparčiai mažėja ungiurių.

Rezoliucija dėl Irano – jau kitą savaitę

New Yorkas (BNS) – Jungtinių Tautų (JT) Saugumo Tarybos rezoliucija, numatanti branduolinės programos sutarties sąlygų įgyvendinimo terminus Iranui, gali būti pristatyta jau kitą savaitę, pranešė vienas aukšto rango JAV administracijos pareigūnas.

JAV paruošta rezoliucija turi užsitikrinusi JT veto teisę turinčių narių, dalyvavusių derybose su Iranu, para-

mą. Ši rezoliucija turėtų numatyti ekonomines sankcijas mainais į bet kokią sutarties sąlygų pažeidimą, tačiau apie jokiais karines pasekmes joje greičiausiai nebus užsiminta.

„Jeigu Iranas laikysis šio susitarimo, mes tikrai tikime, kad nebus būtinybės svarstyti branduolinės problemos klausimą“, – patikino pareigūnas.

Turkija žada ryžtingą kovą su teroru

Ankara („Draugo“ info) – Turkijos prezidentas Recep Tayyip Erdogan pažadėjo, kad šalies pajėgų operacijos prieš kurdų ir džihadistų judėjimo „Islamo valstybė“ (IS) kovotojus bus ryžtingai tęsiamos.

„Apie jokių žingsnių atgal negali būti kalbos. Tai yra procesas, ir šis procesas bus tęsiamas su tokiu pačiu ryžtu“, – sakė R. T. Erdogan.

NATO generalinis sekretorius

Jens Stoltenberg taip pat pareiškė, kad karinis Aljansas tvirtai palaiko savo svarbią narę Turkiją „siaubingų teroro aktų“ akivaizdoje ir tęsiantis nestabilumui prie šalies pietinių sienų.

„NATO labai atidžiai stebi įvykius; reiškiamo tvirtą solidarumą su mūsų sąjungininke Turkija“, – pažadėjo A. Stoltenberg, atidarydamas visų 28 Aljanso šalių nepaprastąjį susitikimą, suaukta Ankara prašymu.

Sieks, kad Rusija nevetuotų rezoliucijos

Sydnejus (ELTA) – Australijos užsienio reikalų ministrė Julie Bishop žada siekti, kad Rusija JT Saugumo Taryboje sutiktų, jog būtų sudarytas tarptautinis tribunolas dėl Malaizijos lėktuvo „Boeing“ numušimo Ukrainoje.

„Mes negalime leisti, kad JT Saugumo Taryboje (rezoliucijos dėl tribunolo projektui) būtų vetuotas, nes tai padėtų (kaltininkams) išvengti teisingumo“, – sakė ji.

J. Bishop ketina siekti, kad Malaizijos parengtam rezoliucijos pro-

jektui būtų vienbalsiai pritarta. Šiuo tikslu ji ves derybas su JT generaliniu sekretoriumi Ban Ki-moon ir visų Saugumo Tarybos narių atstovais, taip pat ir su Rusijos įgaliotuoju atstovu Jungtinėse Tautose Vitalijumi Čurkinu. Australijos URM vadovė sakė mananti, kad Rusija per balsavimą dėl rezoliucijos susilaikys.

Anksčiau V. Čurkinas vėl pareiškė, jog Maskva yra prieš tai, kad būtų sudarytas tribunolas dėl Malaizijos lėktuvo katastrofos.

Netrukus apsispręs dėl „Mistral“ laivų

Paryžius (1 psl.lt) – Prancūzijos prezidentas Francois Hollande sakė ateinančiomis savaitėmis nusprendiantis, ar nutraukti prieštarą vertinamą kontraktą dėl dviejų karo laivų pardavimo Rusijai.

Dviejų „Mistral“ klasės jūrų desanto laivų likimas jau ilgiau negu metus temdo Prancūzijos ir Rusijos santykius, kai Paryžius nusprendė išaldyti 1,2 mlrd. eurų vertės sutartį, Vakarų šalims paskelbus sankcijas Maskvai dėl jos įvykdytos Krymo aneksijos ir numanomoms pagalbos separatistų kovotojams Rytuose Ukrainoje.

Pirmasis laivas turėjo būti perduotas praėjusiais, o antrasis – šiais metais.

Rusijos prezidentas Vladimiras Putinas nesureikšmino 2011 metais pasirašytos sutarties dėl tų laivų ir tvirtino, kad jo šalis užsakė juos daugiausiai norėdama padėti Prancūzijos laivų statyklai. Tačiau Kremliaus vadovas aiškiai pareiškė, kad Maskva sieks



Pasaulio visuomenė priešinosi „Mistral“ sandoriui.

„Facebook“ nuotr.

susigrąžinti pinigus, jeigu negaus laivų.

Prancūzija pasiūlė nutraukti sutartį dėl „Mistral“ ir grąžinti Maskvai 785 mln. eurų – su sąlyga, kad Paryžius galės reeksportuoti tuos laivus.

Prancūzija siūlosi grąžinti tik pinigus, kuriuos pagal tą sutartį jai sumokėjo Rusija, bet Maskva pageidauja, kad jai būtų kompensuotos kitos išlaidos – pavyzdžiui, skirtos įgulų apmokymui ir uosto infrastruktūros statyboms Vladivostoke, kur turėjo bažutis pirmasis iš dviejų laivų.

V. Putinas laiko J. Blatter vertu Nobelio premijos

Maskva (ELTA) – Rusijos prezidentas Vladimiras Putinas mano, kad FIFA vadovas Joseph Blatter dėl savo veiklos vertas Nobelio premijos.

„Manau, kad tokie žmonės kaip J. Blatter, išmūs tarptautinių sporto federacijų, olimpinų komitetų vadovai, nusipelnė ypatingo dėmesio ir dėkin-

gumo, – sakė V. Putinas. – Ir jei jau skirti kam nors Nobelio premijas, tai būtų tokie žmonės.“

Pasak V. Putino, „mes visi žinome apie situaciją, susijusią su J. Blatter“. „Nenoriu gilintis į detales, bet aš netikiu nė vienu žodžiu apie jo korupciją“, – teigė Rusijos vadovas.

VERSLO NAUJIENOS

3,5 mln. gyventojų – misija neįmanoma?



Mūsų trys milijonai – jau tik dainose.

Burgis.lt nuotr.

Žinomas ekonomistas Nerijus Mačiulis sako, kad politikai turėtų pripažinti, o viešasis sektorius turi prisitaikyti prie mažesnio gyventojų, ir ypač, mažesnio mokesčių mokėtojų skaičiaus bei būtina sutelkti pastangas kiekviename žingsnyje tobulinant švietimo sistemą – nuo ikimokyklinio ugdymo iki universitetinio išsilavinimo – pirmiausiai atsimenant, kad švietime kiekybė beveik nėra susijusi su kokybe. „Maža valstybė gali klestėti, neišsilavinusi – ne“, – sako N. Mačiulis.

Taip ekonomistas reagavo į politinių partijų vadovų pasirašytą nacionalinį susitarimą, kuriuo bus bandoma pasiekti ambicingą tikslą – vykdant efektyvią demografinę politiką pasiekti, kad 2025 m. Lietuvoje gyventų 3,5 mln. gyventojų.

Labiausiai tikėtinas scenarijus, jog 2025 m. Lietuvoje gyvens 2,78 mln. gyventojų. „Eurostat“ prielaidos niūresnės – prognozuojama, kad tais metais šalies gyventojų skaičius nesieks dviejų su puse milijono. Kaip turėtų keistis pagrindiniai demografiniai rodikliai, kad Lietuvos gyventojų mažėjimo tendencija įgautų kitą kryptį?

„Tarkime, kad jau nuo kitų metų grynoji emigracija sumažėtų iki nulio. Tai nėra labai nereali prognozė – juk pastaraisiais metais grynoji emigracija nuolat mažėjo, ir tik šių metų pradžioje šoktelėjo, tačiau, tikėtina, trumpam. Net ir esant nulinei emigracijai Lietuvoje gyventojų skaičius vis tiek mažėtų, ir nors lėtesniais tempais, bet po dešimtmečio jų skaičius siektų 2,82 mln.“

Taigi emigracijos sustabdymo neužtenka. Ar padėtų imigracija? Kad būtų pasiekta 3,5 mln. gyventojų kartelė, reikėtų beveik 700 tūkst. imigrantų. Mąstant, kiek aistrų kelia tūkstantį kartų mažesnio pabėgėlių priglaidumo klausimas, šį scenarijų galima atidėti į šalį. Bent jau šiuo metu nedaug atsirastų norinčių, kad kas penktas Lietuvos gyventojas būtų ne lietuvis“, – pažymi N. Mačiulis.

Kita alternatyva – susigrąžinti dalį emigrantų, per pastaruosius dešimtmečius išvykusių iš Lietuvos. Statistikos departamento duomenimis, šiuo metu užsienyje gyvena 620 tūkstančių lietuvių. Net ir pavykus visus juos per dešimtmetį privilioti atgal į Lietuvą, 3,5 mln. tikslo nepasiektume. Kažkiek realesnis, bet vis tiek labai ambicingas tikslas būtų siekti, kad bent penktadalis emigrantų matytų perspektyvas gyventi ir dirbti Lietuvoje.

Dar vienas kelias – didesnis gimstamumas. Kaip paskatinti gimstamumą mikro (šeimos) lygiu, žino visi, tačiau gimstamumo tendencijas makro (šalies) lygiu pakeisti daug sunkiau. Pernai Lietuvoje suminis gimstamumo rodiklis, parodantis, kiek vidutiniškai vaikų per gyvenimą sulaukia viena moteris, siekė 1,63. Nors stebima nedidelė augimo tendencija, rodiklis išlieka gerokai žemiau 2,1 – tokio lygio, kuris yra būtinas norint užtikrinti pastovų gyventojų skaičių šalyje. Net ir darant prielaidą, kad gimstamumas jau kitais metais šoktelėtų iki tokio lygio ir išliktų pastovus, 2025 m. Lietuvoje gyventų tik 2,88 mln. gyventojų.

Jei nuo kitų metų niekas iš Lietuvos nebeemigruotų, per dešimtmetį sugrįžtų penktadalis emigrantų, o gimstamumas staiga taptų didžiausias Europos Sąjungoje, 2025 metais Lietuvoje gyventų 3 mln. gyventojų.

Išsikelus realiai nepasiekiamą tikslą politiniai vadovai skubiai ieškotų kūrybingų priemonių, padėsiančių judėti jo kryptimi. Daug ką galima padaryti jau šiandien. Svarbiausia atkreipti dėmesį į tai, kad ne gyventojų skaičius, o demografinė struktūra ir visuomenės išsilavinimas yra daug svarbesni valstybės sėkmės veiksniai. Didesnis gimstamumas šiandien padėtų išvengti didžiulės socialinės apsaugos krizės, kuri nieko nedarant dėl visuomenės senėjimo Lietuvą ištiks po poros dešimtmečių.

Kodėl Lietuvoje dviejų vaikų šeima yra išsūkis, o trijų ir daugiau vaikų šeima jau beveik išimtis? Deja, bet vaikus augintiems tėvams suteikiama apgailėtina finansinė parama. Nuo šių metų už kiekvieną auginamą vaiką šeimai taikomas 60 eurų per mėnesį papildomas neapmokestinamasis pajamų (PNPD) dydis. Kitaip sakant, valstybė šeimai suteikia mokestinę lengvatą, per mėnesį siekiančią 9 eurus. Bet kuris jaunas tėvas greitai gali suskaičiuoti, kad už tiek galima nupirkti sauskelnių maždaug trims dienoms. Dešimt kartų didesnis PNPD, daugiau galimybių auginti vaikus ilgam neišskiriant iš darbo rinkos, vaikų ugdymo ir laisvalaikio infrastruktūros vystymas – idėjų ir sėkmės istorijų toli ieškoti nereikia, pasimokykime iš Šiaurės šalių.

ELTA

Lietuviška lova sužavėjo universitetą

Startuolių inkubatoriuje Kauno technologijų universitete sukurta slaugos lova sulaukė tarptautinio pripažinimo – visą birželio mėnesį ji buvo vystoma viename geriausių pasaulyje Berkeley universiteto (JAV) verslo akseleratoriuje. Absolventų sukurta slaugos lova tūkstančiams ligonių gali padėti išvengti komplikacijų ir mirčių dėl pragulų.

Lovą sukūrusios įmonės „Alovita“ atstovai apsilankė Berkeley universiteto kūrybos ir technologijų inkubatoriuje.

Vienas pagrindinių kelionės tikslų buvo susipažinti su JAV rinka ir jos teikiama galimybėmis bei pristatyti savo idėjas.

Visą birželio mėnesį „Alovita“ vadovai Vaidas Talačka bei Andrius Darulis dalyvavo susitikimuose su medicinos srities profesionalais iš viso pasaulio, pristatė daugiafunkcinę slaugos lovą su šoninio pavertimo galimybe. Jaunieji kūrėjai bendravo su geriausiais medicinos bei kitų sričių inžinieriais, kurie papasakojo apie savo kuriamus technologinius sprendimus ir naujausią čiužinių įrangą.

Daug teigiamų išpūdžių įmonės atstovams paliko Berkeley universiteto San Francisco medicinos universitetas.

Yra šalis.lt



Slaugos lova su galimybe paversti ant šono.

„Alovita“ nuotr.

Atgis vienas judriausių JAV oro uostų

New Yorko valstijos gubernatorius Andrew Cuomo pranešė apie planus iš esmės atnaujinti nusidėvėjusius LaGuardia oro uosto – vieno judriausių visose Jungtinėse Valstijose – terminalus. Suremontavus terminalus, plotas, naudojamas oro uosto lėktuvams, padvigubėtų.

Darbus planuojama pradėti kitais metais, o pirmoji atnaujinta oro uosto dalis turėtų būti atidaryta 2019 metais.

Šis oro uostas, kaip rodo klientų apklausos, dažnai vertinamas kaip vienas blogiausių JAV oro uostų.

Pasak E. Cuomo, JAV viceprezidentas Joe Biden deda daug pastangų, siekdamas užtikrinti federalinį projekto finansavimą. Oro linijos „Delta Airlines“ pažadėjo taip pat prisiimti dalį projekto išlaidų – 4 mlrd. dolerių.

ELTA

Kinijoje uždaryta „iPhone“ klastočių gamintoja

Kinijos įmonėje, kuri pagamino per 40 tūkst. „Apple iPhone“ telefonų klastočių, atlikta krata, devyni žmonės sulaikyti. Pogrindinėje įmonėje dirbo šimtai darbuotojų, surenkančių naujuosius telefonus iš naudotų telefonų atšarginių dalių. Surinkti telefonai buvo eksportuojami kaip nauja produkcija, eksporto apimtys siekė apie 120 mln. juačių (19 mln. dolerių).

Klastočių gamintoja aptikta dar gegužės 14 dieną, tačiau pranešta tik dabar.

Telefonų klastočių gamyba čia buvo pradėta šių metų sausį. Pogrindinei įmonei vadovavo sutuoktinių pora, o patys telefonai buvo surenkami viename iš Kinijos sostinės priemiesčių.

Kinija paskelbė karą klastočių gamybai: šalies valdžia grumiasi su nelegalia gamyba, priversdama įmones sudaryti oficialias sutartis su garsių prekybos ženklų atstovais.

Rubrika.lt

Euro ir kitų valiutų santykiai (2015 metų liepos 29 d.)

1 USD (JAV doleris) – 0,91 EUR

1 AUD (Australijos doleris) – 0,66 EUR

1 CAD (Kanados doleris) – 0,70 EUR

1 GBP (Didžiosios Britanijos svaras sterlingų) – 1,41 EUR

1 NZD (Naujosios Zelandijos doleris) – 0,61 EUR

Karaliaučiaus kraštas (2) – Potsdamo konferencijos 70 metų auka Stalino šmėkloms

Tęsinys. Pradžia liepos 28 d.

DR. STASYS BAČKAITIS

Atgijusi Rusijos agresija

Nors Sovietų Sąjunga 1990 m. iširo ir Centrinės Europos bei Baltijos valstybės ištrūko iš Rusijos letenų į laisvę, iškilęs Putinas vėl siekia atstatyti Rusiją bent į Hitlerio-Stalino susitarimų ribas, užgniaužti Baltijos kraštų nepriklausomybę, dominuoti Lenkijoje bei tuo pačiu pasilikant Karaliaučiaus eksklavą kaip neva savo istorinę teritoriją.

Rusijai vykdant karinius veiksmus prieš Ukrainą ir grasinančius informacijos bei ekonominius karus prieš kaimynines Baltijos valstybes, prof. Michael Waller, JAV informacijos specialistas, siūlo Vakarams prieš Rusijos valdžią pradėti stiprią propagandinę ofensyvą¹⁶. „Reikia iškelti Rusijos valdovų vidinių ir išorinių veiksmų teisėtumą daugybėje tarpvalstybinių, ekonominių, etninių ir žmogaus teisių pažeidimo sferų bei išryškinti neišpasakytą korupciją, skaudžiai alinančią visą šalį”.

Viena iš labiausiai Rusijai jautrių temų yra jų okupuotos Karaliaučiaus srities statuso sutvarkymas. Pagal tarptautinę teisę, okupuojanti šalis neįgyja teisės į okupuotą teritoriją. Todėl Kaliningrado pasisavinimas remiasi ant judančio pagrindo. „Atėjo tinkamas laikas kelti Rusijos teisėtumą savavališkai prisijungiant Kaliningrado sritį. Nei Jaltaje, nei Potsdamo Kaliningrado, arba Koenigsbergo, regiono likimas nebuvo niekada nuspręstas”, – sako prof. Waller. Tai būtų ne tik istoriškai, bet ir strategiškai svarbus Potsdamo konferencijoje padarytų Stalinui nuolaidžiavimų ištaisymas.

Grįžimas prie į Rusiją inkorporuotos Kaliningrado srities tarptautinio statuso svarstymo nereikštų kokio nors sienų su Lietuva ir Lenkija pertvarkymo (arba kitų Europos sienų pakeitimo), o tik neteisėto Rusijos suvereniteto šiame krašte panaikinimą ir aneksijos pasekmių pašalinimą¹⁷. Šio krašto likimą turėtų svarstyti Potsdamo susitarimuose dalyvavusios valstybės, tarptautinės teisės bei istorijos ekspertai, dabartiniai gyventojai, Rytprūsių tremtiniai ir jų palikuonys bei kaimyninės valstybės. Tačiau tokios derybės, kaip ir Krymo aneksijos atveju, nereikštų kokio nors Rusijos teritorinių išigijimų legalizavimo ir nevėstų prie neteisėtų veiksmų įtvirtinimo.

Karaliaučiaus krašto klausimas – visos ES reikalas

Lietuvai esant Europos Sąjungos (ES) nare, šis klausimas negali būti sprendžiamas vien Lietuvos saugumo ar tik Lietuvos ir Rusijos dvišalių santykių plotmėje. Pagal Lietuvos Respublikos ir Rusijos 1991 m. sutarties 11 straipsnį, Rusija pripažino Lietuvos teisę tiesiogiai bendradarbiauti su Kaliningradu ekonominėje, socialinėje-kultūrinėje bei vizų režimo sferose. Tad Kaliningrado srities ateitis jau yra ir EU reikalas.

Jau nuo 1990 m. pabaigos vyksta intensyvus šios teritorijos militarizavimas. Pagal Rusijos prezidento Putino 2010 rugsėjo 20 d. įsaką Nr. 1144, Kaliningrado sritis priklauso Vakarų karinei apygardai su Karaliaučiumi kaip pagrindine Rusijos Baltijos laivyno baze¹⁷. Tuo keliamas pavojus ir Lietuvai, nes, pvz., kaip priežastį Krymo okupacijai Putinas neva norėjęs užtikrinti priėjimą žeme prie Sevastopolio laivyno bazės ir Juodosios jūros apsaugojimą.

Kaliningrado srities neutralizavimo ir demili-

tarizavimo pradžia reikštų politinės ir karinės įtampos mažinimą visame Baltijos jūros regione ir net visoje Rytų Europoje. Kartu tai būtų pagarba tarptautinei teisei, o ne pražūtingam agresijos principui. Pagal prof. A. Anušauską¹⁷, Europos Parlamentas kaip tik ir yra ta vieta, kur turėtų kilti daugiašalė iniciatyva dėl Kaliningrado srities statuso pakeitimo, jos demilitarizavimo ir dėl lietuvininkų genocido pripažinimo.

Koks galėtų būti būsimasis Kaliningrado srities statusas? Šios srities gyventojų apklausos rodo, kad dauguma linksta palaikyti šios gyvenamos teritorijos savarankiškumą laisvos zonos statusu, globojant Europos Sąjungai. Laikui bėgant bei esant reikalui bendrauti su kaimynėmis Lietuva ir Lenkija, geografiškai izoliuoto nuo Rusijos Kaliningrado gyventojų suvakarėjimas yra neišvengiamas. Prie to dar prisideda ir ten jau gimusių gyventojų domėjimasis savo gyvenamo krašto istorija, senovės pa-

Pastaruoju metu tebevyksta intensyvus Karaliaučiaus krašto militarizavimas. Ši teritorija tapo Rusijos Federacijos ginkluotųjų pajėgų tvirtovė bei grėsmingas parašutinis prietiltis ne tik prieš Lietuvą, bet ir prieš visą ES. Krašto militarizavimo aki-vaizdyje ir 50-ies metų Karaliaučiaus srities laikino administravimo terminui seniai pasibaigus, prielaidos kelti šiame krašte Rusijos teisėtumą tikrai yra. Karaliaučiaus teritorija karine prasme turėtų būti neutralizuota ir tapti savivaldžia, laisva ekonomine bei politine zona, atvira tarptautinei bendruomenei. Toks Karaliaučiaus statusas nebeleistų Rusijai naudoti Karaliaučiaus teritorijos kaip karinės pramonės komplekso dalies.

Pribrendo būtinybė Lietuvos valstybės politikams spręsti šią įsisenėjusią geopolitinę problemą, keliant vienašališkos aneksijos bei priverstinio vietinių žmonių trėmimo teisėtumą tarptautiniu lygiu. Tokiam procesui paremti yra nemažai Hagos tarp-



Tilžė iki Antrojo pasaulinio karo – klestintis Rytprūsių miestas

minklais ir aukštos kultūros praeitimi. „90-uos. Karaliaučiaus civilių nėra buvę kituose Rusijos regionuose, bet yra buvę ES šalyse. Nuo kaimyninių šalių Karaliaučius ekonomiškai yra gerokai atsilikęs, o tai matydamas, manau, šis regionas tikrai norėtų išnaudoti savo potencialą”, – teigė Rytų Europos studijų centro direktorius Laurynas Kasčiūnas LRT pokalbyje 2014 m. Palaipsniui silpnėjant saitams su Rusija, Karaliaučiaus sritis sieks vis daugiau savarankiško, paremto įvairiapusiškai gilėjančiais ir naudingais ryšiais su ES. Nors Rytprūsių įtakojimo varžybose tarp Lenkijos ir Rusijos Lietuva yra silpniausia, tačiau tiek gyventojų, tiek vietinės valdžios interesus bendrauti su Lietuva ekonominėje, kultūrinėje ir tranzito plotmėse skatina palankiausias galimybės siekti savarankiškumo be pavojaus būti užgožtiems šovinistinių tendencijų turinčios Lenkijos. Ilgainiui Karaliaučiaus kraštas galėtų tapti ketvirtuoju Baltijos valstybių asamblėjos nariu. Tai padėtų spręsti ir kitą „Rusijos siekių teritorijų” problemą: Padniestrės, Pietų Osetijos, Abchazijos, gal net ir Krymo. Atsižvelgiant į imperinius Putino karinių užkariavimų ir geopolitinio dominavimo siekius, kelias į tarptautinę teisę pagrįstus sprendimus gali būti ilgas. Bet Putinas ne amžinas. Rusijos visuomenė šioje laisvo informacijos pasikeitimo eroje anksčiau ar vėliau pamatys, jog agresyvi, grobuoniška politika, nutolusios anklavos išlaikymas didžiulėmis karinėmis pajėgomis yra be-tikslė ir nepakeliama finansinė našta Rusijai ir jos žmonėms.

tautinio tribunolo sprendimų. Būtų prasminga, kad Lietuvos europarlamentarai paruoštų atitinkamus dokumentus ir sutelktų koalicinius partnerius stumti šių klausimų sprendimą ES Parlamente bei teismuose. Nuolat keliant Rusijos neteisėtumą aukščiausiuose tarptautiniuose forumuose, ji būtų priversta nuolat gintis ir laikui bėgant keisti savo agresyvų požiūrį. Tuo būtų sudaryta ne tik Lietuvai bet ir visoms ES valstybėms daug geresnė saugos aplinka bei ilgalaikė taikos perspektyva. Pajudinus šį reikalą ES Parlamente ir teismuose bei Jungtinių Tautų Saugumo Taryboje, Baltijos kraštų ir Lenkijos iševija JAV galėtų prisidėti atitinkamais žingsniais JAV politinėje arenoje.

To nepadarius, pagal Krymo sprendimo pavyzdį, beliks vien tik „geopolitinė teisė” ir vieninteliai du klausimai: kas stipresnis ir kada Putinas tai įvykdys?

Išnašos

16. J. Michael Waller, Forward defense for frontline states: Exploit Russia's internal vulnerabilities, Political Warfare, American Media Institute, May 14, 2015, <http://www.libertytreearifacts.com>

17. G. Zemlickas, Praeities klaidos turi būti ištaisytos, Mokslo Lietuva, Nr.5 (339) 2006 m. kovo 9.

18. Big News Network, Kaliningrad, Moscow's Military Trump Card, RFE, June 18, 2015, <http://www.bignewsnetwork.com/index.php/sid/233945215>

19. Steven R. Ratner, Foreign Occupation and International Territorial Administration: The Challenges of Convergence, Oxford Journals-Law-European Journal of International Law, Volume 16, Issue 4, Pp. 695-719

PO DIEVO SPARNU

Vasara kviečia piligriminiam žygiams



Darius Liutikas



Varniai



Vepriai – kryžiaus kelio koplytėlė

RENATA ŽIŪKAITĖ

Lpusėjusi vasara kviečia leisti į piligriminės kelionės Lietuvoje. Tai galimybė ne tik labiau pagilinti savo tikėjimą, bet ir pažinti Lietuvą, jos regionus, mažus kaimelius, žmones ir jų gyvenimo būdą. Vasarą gausu atlaidų, į kuriuos plaukia gausūs piligrimų būriai. Lietuva turi itin svarbių ir krikščioniškame pasaulyje žinomų piligrimystės vietų: tai Kryžių kalnas, Aušros Vartai, Vilniaus Arkikatedra, Šiluva. Į šias šventas vietas keliauja piligrimai iš viso krikščioniško pasaulio. Lietuvos piligrimų bendrija neseniai išleido žemėlapių rinkinį, kuriame pristatomi skirtingų Lietuvos regionų piligriminiai keliai. Jais keliaudami piligrimai aplanko daugiau kaip 80 pagrindinių Lietuvos piligrimystės vietų. Šias vietas piligrimai gali pasiekti keliaudami pėsčiomis, dviračiu ar automobiliu. Kalbiname šių žemėlapių sudarytoją Lietuvos piligrimų bendrijos pirmininką **Darių Liutiką**.

– Kaip susidomėjote piligriminėmis kelionėmis?

– Piligrimystė man artima jau 20 metų. Tai prasidėjo nuo ankstyvų vaikystės kelionių, kai kartu su tėvais keliaudavome į Kryžių kalną, aš pats esu iš Šiaulių. Keliaudavome į atlaidus, tad piligrimystė kaip kelionės forma man buvo žinoma nuo vaikystės. O vėliau studijuodamas geografią Vilniaus universitete pasirinkau piligrimystės tyrimus. Teko iš piligrimystės srities apsiginti ir daktaro darbą. Mano tyrimai susiję su Lietuvos piligrimystės vietomis. Matau, kad akademinėje spaudoje yra trūkumas apie Lietuvos piligrimystės vietas.

Tikrai mėgstu keliauti, o piligrimystė ir apjungia kelionę ir tikėjimą. Piligrimystė yra prasminga kelionė su dvasiniu tikslu, būtent ta kelionės forma man yra labai artima. Iš tikrųjų nuo pat vaikystės ir skautai būdami mes keliaudavome iš vienos vietos į kitą, bet piligrimystėje akcentuojamas tikėjimas, yra labai aiškus kelionės tikslas kaip švyturys, kuris tau apšviečia kelią, kelionės metu įveikiama

atstumą. Skautaujant būna žygiai iš vienos vietos į kitą, bet piligriminės kelionės metu tas žygis įgauna dvasinės prasmės.

Aš pats esu keliavęs Lietuvoje nemažai iš pėsčiomis, ir dviračiu, ir automobiliu, ir rengiant knygą „Piligrimų keliai Lietuvoje“, pačiam teko apkeliauti tas vietas. Kelionėse svarbu turėti ir dvasinius tikslus, kelionės metu susipažįstame su aplinka, su objektais, kurie yra pakelėje, aplankome kultūrinius objektus, bendraujame su kelyje sutiktais žmonėmis ir tame yra piligriminės kelionės žavesys.

Pats įdomiausias dalykas yra atrasti tuos naujus takelius, kelelius, kuriuos po to galima pasiūlyti ir kitiems piligrimams. Susižavėjimą man kėlė įvairūs pakelėje pamatyti kryžiai, koplytėlės, Lietuvoje labai gausu yra sakralinio medinio paveldo. Buvo įdomu einant miško keliais netikėtai atrasti kryžių ar koplytėlę. Kita aplinkybė – kelionėje yra svarbu sutikti žmones. Lietuvoje keliaujant kaimo vietovėmis daug buvo susitikimų, bendravimų su žmonėmis, su vietiniais kunigais. Bendraujant su vietiniais žmonėmis daug galima suprasti apie kaimo gyvenimą, jiems taip pat įdomu, kodėl tu eini, koks tavo kelionės tikslas. Pokalbio metu papasakoji jiems apie save, o jie papasakoja apie savo gyvenimo iššūkius, problemas ar viltis. Tai piligrimystės žavesys – bendravimas su pakelėje sutiktais žmonėmis.

– Esate piligriminių kelių žemėlapių sudarytojas. Šioje žemėlapių knygelėje driekiasi 7 maršrutai, kuriuos pats esate praėjęs. Kokį maršrutą pasiūlytumėte piligrimui, kuris nori atrasti kažką naujo keliaudamas po Lietuvą?

– Knygelė yra išleista ir anglų kalba. Ji skirta ir Amerikos lietuviams, kitiems užsienyje gyvenantiems tikintiems žmonėms, kurie neskaityt lietuviškai, bet norėtų pakeliauti po Lietuvą ir visi tie maršrutai apjungia visas svarbiausias, įdomiausias Lietuvos šventoves ir tų kelionių metu galima daug ką atrasti įdomaus. Toks kaip iššūkis būtų visiems keliautojams, įskaitant Amerikos lietuvius, kad piligriminė kelionė nėra patogi kelionė. Piligriminės kelionės metu kartais su-

dėtinga patogiai išsimiegoti, atrasti prabangias nakvynės vietas, bet tai kelionės žavesys, kad gali tekti praleisti naktis kuklesnėse sąlygose. Atradimo džiaugsmas sudaro tą kelionės žavesį. O iš tų maršrutų vienas įdomesnių būtų Sintautai – Kryžių šventovė, maršrutas driekiasi per Suvalkiją ir Dzūkiją, gal mažiau tokios žinomos vietos, bet į maršrutą įeina jau nusistovėjusios piligrimystės vietos, kurios turi tradicijas. Ypatingai Keturnaujiena – Mergelės Marijos apsidreikimo vieta, Marijampolė, Lūginė, kurios siejasi su mūsų palaimintojo Jurgio Matulaičio kultu. Pats kelias veda per tikrai įdomias vietas. Kitas įdomesnis maršrutas – Panevėžys – Veprių Kalvarijos. Maršrutas driekiasi per Krekenavą, kur yra stebuklingas Mergelės Marijos paveikslas, aplankoma ir Paberžė, kurioje didžiąją savo gyvenimo dalį praleido T. Stanislovas, Šėta, tai tokios įdomios vietos, kur piligrimai gali atrasti naujų netikėtų kultūrinių objektų ir naujų netikėtų įžvalgų bei supratimo apie Lietuvą. Žinoma į visus maršrutus yra įtraukiamos ir tradicinės piligrimystės vietos, pvz., iš Vilniaus į Trakus, toliau tas kelias driekiasi iki Pivašiūnų, iš visos Žemaitijos yra nemažai kelių į Žemaičių Kalvariją, siūlomi keliai keliauti iš Kražių į Žemaičių Kalvariją, iš Palangos į Žemaičių Kalvariją, jau tradiciniu tapęs kelias iš Kryžių kalno į Šiluvą. Pasiūlyti takeliai ir keleliai gal šiek tiek ir nauji, bet pats kaip kelias yra žinomas ir anksčiau, kai kurios kelių dalys yra labai svarbios Lietuvai, pvz., iš Tytuvėnų į Šiluvą. Šiuo keliu piligrimai eidavo ir sovietmečiu, kuomet buvo draudžiamos piligriminės kelionės. Kelionė iš Vilniaus į Trakus pirmą kartą buvo suorganizuota 1604 m. ir šandien einame tuo pačiu keliu. Tie keliai yra įdomūs, svarbūs ir kiekvienas galime pasirinkti tą regioną, kuris jam artimiausias. Vieni yra keliavę vienuose regionuose, kiti kituose, tad yra platus pasirinkimas. Siūlomose maršrutuose kelionės yra 2–3 dienų, pėsčio-

mis kai kuriuose maršrutuose galima užtrukti 4–5 dienas. Jei visus siūlomus kelius norėtų kas praeiti, tai reikėtų bent dviejų – trijų savaičių.

– Ką asmeniškai patyrėte gražaus savo piligriminėse kelionėse?

– Kaip žmogui piligrimystė man asmeniškai davė tikrai daug. Pirmiausia tai atsakymai į kasdieninius tikėjimo klausimus: kaip neapleisti tikėjimo kasdienybėje, kodėl reikia dalyvauti šv. Mišiose, kaip išlaikyti asmeninį santykį su Dievu ir kt. Kitas momentas dėl kurių esu dėkingas piligriminėms kelionėms, tai – žmonės. Tokiose kelionėse atradau daug bendraminčių, draugų. Mano geriausi draugai gyvenime, tai žmonės sutikti studijų metais ir kelionėse. Dar svarbu, kad kiekvienas žingsnis žengtas piligriminės kelionės metu veda į asmeninį dvasinį tobulėjimą, tai neužmirštamas patirtys praturtinusios mane kaip žmogų. Kelionės nuotykiškai, tai Dievo ženklai: netikėtai sustojusi mašina, kurios vairuotojas paveža iki šventos vietos, geradarių padovanoti obuoliai ar pomidorai, atrastas šulinys karštą vasaros dieną...



Žemaičių Kalvarija

SVEIKATA

Natūrali apsauga nuo uodų ir erkių

Vasara – tai metas, kai visi kaip įmanydami stengiasi pabėgti į gamtą, kurioje tyko dažno miestiečio pamiršti kraugeriai – uodai bei erkės. Šie gali sugadinti net pačias smagiausias išvykas, tad kaip nuo jų apsisaugoti ir ramiai mėgautis gamtos teikiamais malonumais?

Apsauga nuo uodų gali būti natūrali, saugi ir gardžiai kvėpėti. Tai įmanoma, nes tam tikri eteriniai aliejai pasižymi uodus ir kitus geliančius padarėlius baidančiomis savybėmis, o žmogaus nosiai yra gardūs ir maloniai kvėpiantys.

Iškylaudami gamtoje ar tiesiog eidami pasivaikčioti po mišką, turėkite su savimi eterinių aliejukų. Vabzdžiai nemėgsta kvapiųjų citrinžolių, eukaliptų, pelargonijų, citrinos, levandos, pipirmėtės, anyžių eterinių aliejų kvapų. Grynų eterinių aliejų tiesiai ant odos geriau netepti, jie gali nudeginti. Praskieskite šiuos aliejukus augaliniais aliejais, tuomet galite tepti ant odos. Grynais aliejukais galite padrėkinkite rūbų krašteliu.

Uodai ir kiti vabzdžiai nemėgsta intensyvių kvapų

Apsaugai nuo uodų galite pamėginti pasidaryti gvazdikėlių nuovirą.

Jums reikės: maždaug pusės stiklinės vandens, 10–12 gvazdikėlių. Sudėkite viską į puodą ir pavirkite maždaug 4 minutes. Palaukite, kol atvės. Nuoviru tepkite visas vietas, kur gali įkasti uodai. Minusas (arba plusas) – galite šiek tiek kvėpėti meduoliais.

Obuolių actas ir petražolės. Pasigaminti savo uodų baidymo priemonę nesunku – smulkiai supjaustykite petražoles ir jas merkite į obuolių actą. Palaikę mišinį vieną dieną, galite jį tepėti ant odos, o jei nenorite, galite pamirkyti šioje priemonėje skara, apyranke ir kt. daiktus.

➤ Namuose įlašinkite minėtų eterinių aliejų į aromatinę lempą ir pastatykite prie lango. Galima 4–5 lašus eterinio aliejaus įlašinti į 100–150 ml distiliuoto vandens, išplakti ir papurkšti šio mišinio ant rūbų, plaukų bei kūno.

➤ Kraujasiurbiai nemėgsta pomidorų ir bazilikų.

➤ Jei gyvenate name, po langais galite pasodinti pomidorų – uodai nemėgsta jų kvapo. Nereikia visos lysvės, užteks vieno kito daigo.

➤ Galite supjaustyti bazilikų lapų ar ievos žiedų ir padėti ant palangės.

➤ Šviežiai nuskintos šėivamedžio šakelės taip pat gerai baido uodus.

➤ Uodai lyg vampyrai, todėl nuo jų gali gelbėti ir česnakas. Valgykite česnaką. Jei nemėgstate, sutrinkite jį ir pasigaminkite česnako sulčių. Viena dalį česnako sulčių sumaišykite su 5 dalimis vandens, skystį gerai suplakite ir supilkite į purškimo butelį. Su šiuo skystiu galite apipurkšti atviras kūno dalis. Saugokite akis! Galite įmerkinti į



šį skystį medvilninių audinio juostelių ir jas pakabinti strateginėse vietose – prie durų, langų ir tt.

➤ Uodams nepatinka vėjo srovės. Įsigykite kondicionierių arba ventiliatorių. Jei naktį paliksite atsuktą į jus ventiliatorių, uodai nelys.

➤ Gamtoje į laužą galite įmesti pušų ar eglėlių kankorėžių arba truputį padžiointų kadugio spyglių.

➤ Liaudies išmintis teigia, kad uodams itin atgrasus yra citrinos kvapas. Būdami gamtoje atviras kūno vietas patrinkite citrinos grežinėliu. Išbandžiusieji sako, kad tai tikrai patikimas būdas.

Didžiausi erkių priešai

Erkės – tai vienos pavojingiausių kraujasiurbių. Šis kenkėjas gali pernešti ir pavojingas ligas, kurios turi negrįžtamą pasekmę.

Erkes atbaido arbatmedžio aliejus. Norint pasigaminti arbatmedžio aliejaus mišinį namų sąlygomis, tereikia vieną dalį aliejaus sumaišyti su dvejomis dalimis vandens, viską gerai suplakti ir purkšti ant odos bei drabužių. Ypatingai jautrią odą turintys žmonės arbatmedžio aliejų turėtų atskiesti didesniu vandens kiekiu, mat šis natūralus preparatas yra itin stiprus ir tepamas tiesiai ant odos gali ją nudeginti.

Nemėgstantiems arbatmedžio aliejaus kvapo į pagalbą gali ateiti lietuviškas česnakas. Tikėsite ar ne, tačiau kuo daugiau jo vartosite – tuo mažesnė tikimybė, kad prie jūsų prikibs erkė, mat vos tik užuodusios česnako dvelksmą jos traukiasi. Tiesa, tą patį gali padaryti ir aplinkiniai, nes stiprus česnako kvapas nėra mėgstamas ir tarp žmonių, tad vietoje įprastinio česnako galima naudoti česnako kap-

sules, kurios taip pat puikiai atbaido kraujo ištroškčius parazitus ir turi itin švelnų kvapą.

Jeigu nenorite smaguriauti česnako jokiais pavidalais, galite naudoti česnako užpilą. Sugrūskite dvi didelės česnako skilteles ir užpilkite jas stikline šilto vandens. Tokiu užpilu galite šlakstyti lauko kėdes bei stalus, terasą bei visą kitą, nuo ko norite atbaidyti mažuosius kenkėjus. Mėgstantiems subtilesnius kvapus, pasitarnauti gali nimbamedžio aliejus. Jo galima įsigyti ajurvedinėse parduotuvėse ir naudoti lašinant tiesiai ant odos. Šis aliejus taip pat puikiai gydo įpjovimus bei mažas žaizdeles, tad toks gaminyš gamtoje gali pasitarnauti dvigubai.

Kaip apsaugoti augintinius

Neretai erkės į namus atkeliauja augintinių pagalba. Jos ypač mėgsta įsikibti į kailį po aukštą žolę lakstantiems šunims ar katėms. Tinkami eterinių aliejų mišiniai gali pagelbėti ir šiuo atveju.

Veiksmingiausi yra kadagių, cintarinžolių, rozmarinų, taškuotųjų mėtų, kedrų, miramedžių, pušų bei levandų eteriniai aliejai.

Šunų priežiūrai galima naudoti itin silpną eterinio aliejaus ir vandens mišinį, kuris purškiamas ant kailio arba kartą per savaitę užlašinti vieną eterinio aliejaus lašelį tiesiai prie apykaklės. Pastarasis receptas tinka ir katėms. Gyvūnų augintojai teigia, kad tokia savaitinė procedūra padeda visiškai išvengti erkių net dažnai gamtoje dūkstantiems gyvūnams.

Įdomybės:

➤ Suaugę uodai gali nuskristi iki 30 km nuo jų išsiritimo vietos.

➤ Lietuvoje yra žinoma 36 skirtingos uodų rūšys.

➤ Ne visus žmones uodai puola vienodai – juos labiau vilioja tie, kurių medžiagų apykaita greitesnė.

➤ Nuo uodų platinamų ligų mirė daugiau žmonių nei per visus pasaulio karus.

➤ Uodų patelės auką randa uoslės pagalba.

➤ Mums kanda ne uodai, o uodų patelės.

➤ Uodai mėgsta juodą, mėlyną, raudoną spalvas, o nemėgsta geltonos ir baltos.

➤ Dryžuoti ir gėlėti apdarai mažiausiai traukia vabzdžius.

Parengta pagal įvairių žiniasklaidą

Romualda G. Rynne, gyvenanti **Crete, IL**, atsiuntė „Draugo“ laikraščio išlaidoms sumažinti 100 dol. ir padėkos laiškutį už įdomų laikraštį. Nuoširdžiai dėkojame už dosnią paramą ir gražius žodžius.

Mečys Šilkaitis, gyvenantis **Seminole, FL**, kartu su metinės „Draugo“ prenumeratos mokesčiu atsiuntė 50 dol. Jūsų dėka lietuviškas žodis skamba tarp mūsų.

Dr. Nijolė Braženas, gyvenanti **Sparkill, NY**, pratęsė metinę „Draugo“ prenumeratą ir paaukojo 50 dol. Nuoširdžiai dėkojame už suteiktą finansinę paramą.

Dr. Petras Avižonis, gyvenantis **Park City, UT**, kartu su metinės „Draugo“ prenumeratos mokesčiu atsiuntė 50 dol. Nuoširdžiausius padėkos žodžius skiriame Jums.

Stasė Žemgulis, gyvenanti **New Buffalo, MI**, pratęsė metinę „Draugo“ prenumeratą ir paaukojo 50 dol. Padėka už išsaugotą lietuviško žodžio skambėjimą.

MANO VIRTUVĖ

Mėlynės, mėlynės

Šiandieną mūsų vasariškų receptų seriją pratęsia „Draugo“ skaitytoja iš Lemonto, IL Adelė Lietuvninkienė. Labai ačiū už jūsų laišką ir pasidalinimą patirtimi – manau, ne viena skaitytoja/skaitytojas norės išbandyti šiuos receptus.

Jūsų **Indrė**



Mėlynės ant „sniego“

1 indelis (8 oz) „whipped topping“ („Cool Whip“ ar kitos gamybos, sumažinto riebumo)
1 ir 1/3 puodelio jogurto (nuriubinto, be priedų)
1/3 puodelio šviesiai rudo cukraus
4 puodelio mėlynių

Elektriniu plakikliu gerai išplakti „whipped topping“ su jogurtu (apie 3 min.), sudėti cukrų ir maišyti, kol visiškai ištirpsta. Uždengti ir palaikyti šaldytuve bent 12 val. Galima ir ilgiau.

Paruoštą „sniegą“ išdėti į 8 lėkštes ir ant viršaus užberti mėlynių.

Mėlynių pyragaičiai

2 puodeliai miltų
¼ puodelio cukraus
2 šaukšteliai kepimo miltelių
1/2 šaukštelio kepimo sodos
¼ šaukštelio druskos
¼ puodelio sviesto (jei sviestas sūdytas, nereikia druskos)
1 kiaušinis (truputį paplaktas)
1 (8 oz) indelis citrininio ar apelsininio jogurto
1 šaukštelis tarkuotos citrinos ar apelsino žievelės
1 puodelis šviežių ar šaldytų (tik be cukraus) mėlynių

Didesniame dubenyje sumaišyti miltus, cukrų, kepimo miltelius, sodą ir druską. Įpjaustyti sustingusį (iš šaldytuvo) sviestą ir viską kapoti peiliu, kol susidaro smulkūs gumuliukai.



Mažame inde sumaišyti kiaušinį, jogurtą ir citrinos žievelę. Sudėti į miltus ir maišyti, kol beveik pasidaro tešla (nepermaišyti). Suberti mėlynės ir įmaišyti į tešlą.

Ištepti kepimo skardą. Tešlą pakabinti šaukštu ir išdėlioti ant skardos. Kepti 400 °F įkaitintoje orkaitėje 15–18 min., arba kol gražiai pageltonuos. Ant šiltų pyragaičių galima užpilti citrininio užpilo, kuris padaromas taip:

1 puodelio malto cukraus
1 šaukštelis tarkuotos citrinos žievelės
4–5 šaukšteliai citrinos sulčių

Viską sumaišyti ir užpilti ant pyragaičių.

Pastaba: pyragaičiai greitai pagaminami ir labai skanūs.

Virtinukai „Šaltanosiai“

2 puodeliai miltų
1 šaukštas aliejaus
žiupsnelis druskos
1 šaukštelis cukraus
½ puodelio ar kiek daugiau šilto vandens
šviežių mėlynių
rūgščios grietinės, cukraus, vanilės

Į dubenį supilti aliejų, ½ puodelio šilto vandens, druską ir cukrų. Sumaišyti, sudėti miltus, išminkyti. Tešla turi būti minkšta, todėl pilti tiek vandens, kiek reikės.

Tešlą iškočioti ant miltais pabarstytos lentos. Išspausti maždaug 3 colių dydžio apskritimus. Ant jų dėti po kelias mėlynės, sulenkti per pusę ir pirštais stipriai suspausti kraštus (galima prieš tai tešlos krašteliu patepti šiltu vandeniu – geriau sulimpa).

Sudėti virtinukus į verdantį, truputį pasūdytą vandenį, virti 7 minutes. Išgriebti iš vandens.

Patiekti atvėsusius virtinukus su rūgščia grietine, sumaišyta su šiek tiek cukraus ir vanile, bet virtinukai skanūs ir šalti, taip pat su grietinės padažu.

Dažniausiai visgi jie valgomi šalti, dėl to ir vadinami „šaltanosiais“.

CHIRURGAI

PETRAS V. KISIELIUS, MD, FACS
INKSTŲ, PŪSLĖS, PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
Center for Health
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
Tel. 331-221-9004

VIDAUS LIGOS

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos susitarus

DANTŲ GYDYTOJAI

DR. JOVITA KERELIS
DR. DAIVA BIDVA
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. 708-598-8101

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai
4647 W 103 St, Oak Lawn, IL
25 E Washington, Ste 1121,
Chicago, IL
Tel. 708-422-8260

AKIŲ LIGOS

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

SKAUSMO GYDYMAS

DR. RENATA VARIAKOJYTĖ
SKAUSMO GYDYMO SPECIALISTĖ
7600 W. College Drive
Palos Heights, IL 60463
Tel. 708-361-5550
Nugaros, kaklo, galvos, sąnarių bei kitų skausmų gydymas

ADVOKATAI

Advokatas
GINTARAS P. ČEPĖNAS
6436 S. Pulaski Rd.,
Chicago, IL 60629
Tel. 773-582-4500
Valandos susitarus

Remkime
Draugo fondą
www.draugofondas.org

■ Vyras ieško senelių priežiūros darbo su gyvenimu. Gali pakeisti savaitgaliais ar bet kurią savaitės dieną. Legalūs dokumentai. Tel. 630-670-0813

■ Moteris ieško žmonių priežiūros darbo su gyvenimu. Didelė darbo patirtis, minimali anglų kalba, nevairuoja. Gali pakeisti savaitgaliais. Tel. 773-940-5264.

■ Darbšti moteris ieško žmonių priežiūros

darbo su gyvenimu. Geros rekomendacijos ir gera anglų kalba. Tel. 773-329-9918.

■ Moteris ieško senelių priežiūros darbo tris ar keturias valandas per dieną. Tel. 773-387-7232.

■ Vyras ieško žmonių priežiūros darbo. Gali pakeisti tik savaitgaliais. Tel. 773-600-2887 arba 773-387-7232.

www.draugofondas.org

KELIONĖ Į ALGIRDO LANDSBERGIO KELIONĘ

Nauja knyga apie rašytoją Algirdą Landsbergį

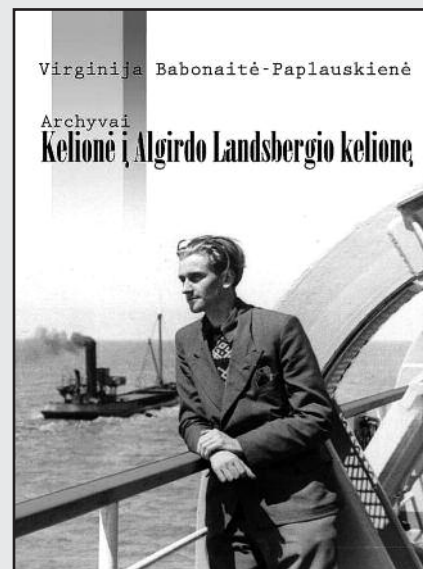
Ją galite nusipirkti „Drauge“

Algirdas Landsbergis (1924–2004) – žymus išėivijos rašytojas, dramaturgas, literatūros kritikas, humanitarinių mokslų profesorius, romano „Kelionė“ ir dramos „Penki stulpai turgaus aikštėje“ autorius.

Šiais metais leidykla „Naujasias lankas“ Kaune išleido knygą apie Algirdą Landsbergį – „Archyvai – Kelionė į Algirdo Landsbergio kelionę“. Knygos autorė – Virginija Babonaitė-Paplauskienė. Knygą galite įsigyti „Draugo“ knygynėlyje. **Kaina – 20 dol. (Illinois valstijos pridėtinės vertės mokestis – 9.25 proc., persiuntimas paštu – 5 dol.) Teiraukitės tel. 773-585-9500.**

Knyga apžvelgia Algirdo Landsbergio gyvenimą Lietuvoje, Vokietijoje ir Amerikoje ir jo plačiašakį literatūrinį ir dramaturginį palikimą. Knyga gausiai iliustruota nuotraukomis, laiškų, rankraščių tekstais, Landsbergio dramų pastatymų vaizdais. Daug medžiagos paimta iš Maironio lietuvių literatūros muziejuje saugomo Algirdo Landsbergio archyvinio rinkinio.

Knyga skiriama Algirdo Landsbergio ir jo žmonos atminimui. 2014 metais sukanka 90 metų nuo Algirdo Landsbergio gimimo ir 60 metų nuo jo romano „Kelionė“ išleidimo. Literatūros mylėtojams puiki proga prisiminti svarbų lietuvių išėivijos rašytoją.



TEATRŲ IR KONCERTŲ SALĖSE

Daugiatūkstantinei miniai grojo džiazroko „vilkai“ Įspūdžiai iš „Steely Dan“ koncerto Ravinia

RAIMUNDAS MARIUS LAPAS

Daugelis puikiai atsimena legendinį „Steely Dan“ iš New Yorko. Daugiau kaip keturis dešimtmečius grojanti amerikiečių džiazroko grupė į savo repertuarą sėkmingai įtraukė ir „funk“, „rhythm and blues“ bei „pop“ elementus. Dar studentavimo metais Bard College (Annandale-on-Hudson, NY) Walter Becker ir Donald Fagen pajuto didesnę meilę muzikai nei mokslui ir todėl nutarė išbandyti savo kompozicinius bei vokalius sugebėjimus scenoje. Kai 1972 m. gimė „Steely Dan“, populiarusis žurnalas *Rolling Stone* įvardijo grupę kaip „tobuliausius septyniadešimtųjų muzikinius antiherojus“.

„Steely Dan“ muziką sudaro sudėtingi džiaziniai elementai. Becker ir Fagen taip pat yra neprognozuojami aikštingų ir kandžių tekstų kūrėjai. Jų ekscentriškose kūriniuose apdainuojami narkotikai, meilės nuotyčiai, net nusikaltimai – ko, beje, pilnas mūsų gyvenimas. Įrašų studijoje šis duetas būna tiesiog apsisėtas tobulybės paieškų. Nors jų pirmoji plokštelė „Gaucho“ susidarė vos iš septynių dainų, albumo įrašymui Becker ir Fagen pasamdė net 42 muzikantus bei 11 garso inžinierių. Po dvylikos įtempo darbo mėnesių, 1980 m. albumas pasirodė muzikos rinkoje. 1981 m. grupė iširo. Tiesa, visą 9-tą dešimtmetį veikė „Steely Dan“ gerbėjų pagrindinis judėjimas. Grupės muzika nebuvo palaidota!

1993 m. „Steely Dan“ sugrįžo į pramogų pasaulio areną. Prasidėjo nenutrūkstanti gastrolių grandinė. Vienas po kito pasirodė albumai: „Citizen Steely Dan“ (1993), „11 Tracks of Whack“ (1994), „Alive in America“ (1995), „Two against Nature“ (2000), „Showbiz Kids: The Steely Dan Story“ (2000), „Everything Must Go“ (2003), „Marion McParthland's Piano Jazz with Steely Dan“ (2005), „Steely Dan: the Definitive Collection“ (2006), „The Millennium Collection“ (2007), „Circus Money“ (2008) bei „Sunken Condos“ (2012). Grupės plokštelė „Two Against Nature“ pelnė „Grammy“ apdovanojimą kaip geriausias metų albumas. Grupės muzika populiari visame pasaulyje – iki šiol įvairiose šalyse parduota 40 milijonų albumų. 2001 m. kovą „Steely Dan“ buvo įtraukta į Roko muzikos šlovės muziejų.

Šeštadienio vakaro „Steely Dan“ koncertas



Legendinės grupės „Steely Dan“ įkūrėjai Walter Becker (k.) ir Donald Fagen.

www.inthestudio.net nuotr.

Ravinia estradoje buvo tai, ko žiūrovai ir tikėjosi. Nereikėjo jokių didelių reklaminių ar pirotechninių triukų. Bilietai į penktadienio ir šeštadienio „Steely Dan“ koncertus (į 3 500 vietų paviljoną bei 15 000 vietų parką) buvo išparduoti jau prieš porą mėnesių. Daugiau kaip dvi valandas trukusiame koncerte skambėjo legendinės šios senos roko grupės dainos. Nors visas koncertas buvo be priekaištų, išskirtinai reiktų paminėti būgnininką Keith Carlock ir gitaristą Jon Herington – jų muzikavimas išties šaunus! Gerbėjus ypač sužavėjo „Steely Dan“ klasika – „Aja“, „Bhodusattva“, „Show Biz Kids“... Kiek mačiau, po koncerto pradėję žilti *rokeriai* su neapsakytu pasitenkinimu išsiskirstė kas kur – į savo automobilius, į šalia parko esančią Metra traukinio stotelę, ar dviračiais pajudėjo namų link. Buvo nuostabu stebėti scenoje tokią pajėgią muzikinę grupę! Akivaizdu, jog

„Steely Dan“, išlaikę ne tik savitą stilių, bet ir konkurencingumo egzaminą, ir toliau sėkmingai gyvuos. Beje, Ravinia – jau trečias jų pasirodymas nuo 2011 metų.

Artimiausiomis dienomis melomanai turės galimybių pasidžiaugti šiais ypatingais renginiais Ravinia festivalyje: rugpjūčio 1 d. – Čaikovskio kūrybos „gala“ vakaras (smuikininkas Maxim Vengerov); rugpjūčio 4 d. – pianistas Nikolai Lugansky; rugpjūčio 6 d. – smuikininkas Pinchas Zukerman; rugpjūčio 7 d. – dainininkas Harry Connick Jr.; rugpjūčio 9 d. – džiaz pianistė, dainininkė Diana Krall; rugpjūčio 10 d. – išskirtinis sopranas iš Suomijos Karita Mattila. Daugiau apie sezono repertuarą sužinosite apsilankę festivalio svetainėje www.ravinia.org arba paskambinę į bilietų kasą tel. 847-266-5100.

„Draugo“
prenumeratoriai
gali skaityti
„DRAUGĄ“
internete be jokio
papildomo
mokesčio.
Pageidaujantys
turėtų parašyti
apie tai
administracijai:
administracija
@draugas.org
ir gauti „log in“
bei slaptažodį.
**Skaitykite „Draugą“
greičiau!**

ATLANTIC Express Corp.

SIUNTINIAI

LIETUVA, LATVIJA, ESTIJA, LENKIJA, UKRAINA, RUMUNIJA

Siuntinių paėmimas iš namų:
630-774-2136

Asmeninių siuntų tel.:
708-907-3000



SIUNTINIŲ PRIĖMIMO VIETOS

NAUJA Granitex 704 N. Larch Ave. Elmhurst, IL 60126 Tel: 630-888-1838
NAUJA Biomed 360 Townline Rd. Mundelein, IL 60060 Tel: 847-566-6676
NAUJA Biomed 2 4548 N. Harlem Ave. Harwood Heights, IL 60706 Tel: 773-656-2430
NAUJA Galos Caves 6501 W. Irving Park Rd. Chicago, IL 60634 Tel: 773-283-7701
NAUJA Extreme Exteriors 3740 N. 25th Ave. Suite D Schiller Park, IL 60176 Tel: 847-671-1155
Excel Insurance 5150 W. Belmont Ave #4, Chicago, IL 60641 Tel: 773-777-4700
Atlantic Express Chicago 2719 W. 71 St., Chicago, IL 60629 Tel: 773-434-7919

Siūlome automobilių gabenimą į visas pasaulio šalis,
automobilių pirkimą iš visų JAV aukcionų,
asmens turto perkraustymą **1-708-599-9680**



Centrinio ofiso adresas.:
8801 S. 78TH AVE, BRIDGEVIEW, IL 60455

Smilga 2819 83rd St. Darien, IL 60561 Tel: 630-427-0929
Lithuanian Plaza 9921 S. Roberts Rd., Palos Hills, IL 60465 Tel: 708-599-9666
Kunigalkščių Uželga 6312 S. Harlem Ave, Summit, IL 60501 Tel: 708-594-5622
Rūta 6551 South Cass Ave., Westmont, IL 60559 Tel: 630-964-7882
Always With Flowers 1138 B S. State St., Lemont, IL 60439 Tel: 630-257-0339
Eurus Deli 22 W. 535 Butterfield Rd., Glen Ellyn, IL 60137 Tel: 630-469-4290
Wonders of Nature 714 S. Buffalo Grove Rd., Buffalo Grove, IL 60089 Tel: 847-793-1000

Susitikimuose – apie didesnį užsienio lietuvių vaidmenį

Atkelta iš 1 psl.

Susitikime aptartas dvigubos pilietybės klausimas bei galimos priemonės siekiant didesnio užsienio lietuvių aktyvumo Lietuvos Respublikos rinkimuose. Ministras ir pirmininkė kalbėjo apie pasirengimą Valstybės atkūrimo šimtmečio minėjimui.

Naujosios PLB valdybos pirmininkės Dalios Henke susitikime su Teisingumo ministru Juozu Bernatoniū pagrindinės temos buvo dvigubos pilietybės klausimas ir parengtų teisės

tų paketas, reglamentuojantis balsavimą internetu rinkimų ir referendumų metu, jau yra pateiktas Seimui svarstyti. Taip pat artimiausiu metu Teisingumo ministerija pateiks Vyriausybei dar kelių teisės aktų projektus, kuriuose bus reglamentuojami internetinio balsavimo techniniai aspektai.

Susitikime taip pat kalbėta apie galimą referendumo surengimą dėl dvigubos pilietybės išsaugojimo. Ministro manymu, visos parlamentinės partijos turi rasti bendrą sprendimą dėl tokio referendumo tikslingumo. J. Bernatoniū taip pat pažymėjo, kad reikia ieškoti kitų teisinių kelių, kurie leistų išsaugoti pilietybę lietuvių kilmės asmenims. Artimiausiu metu Teisingumo ministerija planuoja atlikti galimų alternatyvų analizę ir pristatyti ją visuomenei.

Susitikime su LR Seimo pirmininke Loreta Grauziniene Parlamento vadovei buvo pristatytos liepos viduryje XV PLB Seimo priimtos rezoliucijos, ypač didelį dėmesį skiriant klausimui dėl Lietuvos pilietybės išsaugojimo po Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo svertur išvykusiems lietu-



Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pirmininkė Dalia Henke. Dainiaus Labučio (ELTA) nuotr.

aktų projektų dėl balsavimo internetu įteisinimas.

„Aš puikiai suprantu, kad balsavimo internetu klausimas ypač svarbus yra įvairiuose pasaulio kraštuose gyvenantiems lietuviams. Ne visose valstybėse yra mūsų šalies diplomatinės atstovybės, todėl nemaža dalis lietuvių išėivių neturi gerų galimybių rinkimų metu išsakyti savo pilietinės pozicijos“, – pažymėjo teisingumo ministras J. Bernatoniū.

Pasiūlymui kuo greičiau įteisinti balsavimą internetu pritaria ir PLB valdyba.

Anot ministro, teisės aktų projek-

viams.

Kultūros ministras Šarūnas Birutis liepos 28 d. priėmęs naująją PLB pirmininkę Dalią Henkę, aptarė su lietuviybės puoselėjimu pasaulyje susijusių programų finansavimą. Pabrėžtas pasirengimas valstybės šimtmečiui skirtai Dainų švente, kurioje dalyvautų viso pasaulio lietuviai, taip pat būtinybė sustiprinti pagalbą tautiečiams puoselėjant lietuviybę Lotynų Amerikoje.

Šiame susitikime dalyvavo ir PLB atstovė Lietuvoje Vida Bandis.

ELTA

Dalia Navasaitis, gyvenanti Bloomfield Hills, MI, kartu su metinės „Draugo“ prenumeratos mokesčiu atsiuntė 50 dol. Nuoširdus ačiū, kad remiate lietuvišką spausdintą žodį

Dr. Grace B. Austin, gyvenanti Chicago, IL, atsiuntė „Draugo“ laikraščio išlaidoms sumažinti 69 dol. Nuoširdžiai dėkojame už paramą.

Edward Austras, gyvenantis Westwood, „Draugo“ prenumeratą ir paaukojo 50 dol. Esame dėkingi už paramą.

www.facebook.com/draugolaikrastis

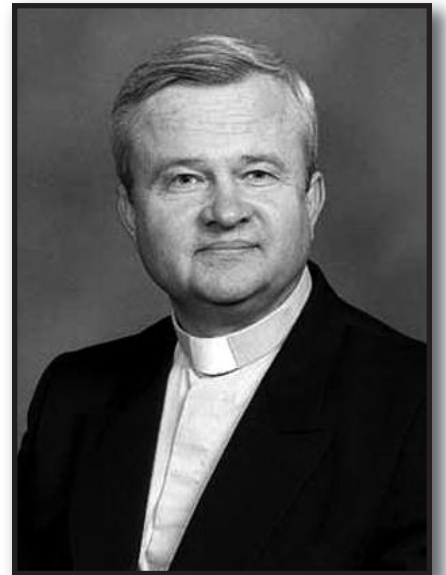
Paminėtos kun. Ričardo Repšio šeštosios mirties metinės

REGINA
JUŠKAITĖ-ŠVOBIENĖ

... Kaip kviečio grūdas krito jis,
Tikrai, atrodo, ne laiku.
Nors kūnu ir numiręs jis,
Bet siela gyvas iš tiesų.

Jis privertė susimąstyt,
Kad laikina, ką tu matai,
Prie regimo neprisirišt,
Kad laukia mūs kiti namai...

Jolanta Toločkaitė



Kun. Ričardas Repšys

Liepos 26 d., sekmadienį, vasaros saulei šviečiant, rinkomės į Dievo Apvaizdos lietuvių bažnyčią Southfielde, Michigane, kur šv. Mišiomis buvo paminėtos šeštosios a. a. kun. Ričardo Repšio mirties metinės. Mišias aukojo klebonas kun. Gintaras Antanas Jonikas, liturginius skaitinius skaitė Kastytis Giedraitis, giedojo ir vargonavo Rita Giedraitienė. Norime tikėti, kad a. a. kun. Ričardas girdėjo ir džiaugėsi Ritos atliktomis giesmėmis.

Mišioms baigiantis kunigas prisiminė a. a. kun. R. Repšį, jo gilų tikėjimą, pagalbą žmogui ir parapijiečiams. Iki pat gyvenimo pabaigos kun. Ričardas stengėsi visiems padėti. Mes, parapijiečiai, ir dabar turime rūpestingą kleboną ir savo šventovę, kurioje galime susiburti ir melstis, o po Mišių – bendrauti su prieteliais. Šioje šventovėje vyksta įvairūs susibūrimai, krikštynos, sutvirtinimo sakramentas.

Tos dienos Evangelijoje buvo kalbama apie mažą tikintį berniuką, taip ir a. a. kun. Repšys turėjo gilų tikėjimą į Dievo planą.

Prie pagrindinio altoriaus buvo įrengtas altorėlis, papuoštas tautinių

raštų staltiese. Ant jo buvo padėta a. a. kun. Ričardo nuotrauka, žvakės, jį puošė vasaros žiedų puokštė. Kultūros centro prieangyje buvo surengta Velionio nuotraukų ir daiktų parodėlė, bylojusi apie jo nueitą gyvenimo kelią (kun. Ričardas Repšys 1950.III.16–2009.VII.29): medinis mariojų rožinis, nuotraukos iš įvairių renginių, gintarinis laivelis, reprezentavęs jo mėgiamą laisvo laiko užsiėmimą, klumpės (nes jis daug vaikščiodavo), suvenyrai iš įvairių valstijų ir kraštų, kuriuos aplankė. Buvo paruoštas kun. Ričardo žūties, laidotuvių, pirmųjų mirties metinių 2010 VII 25 Šv. Antano parapijoje, Detroito, MI, nuotraukų ir straipsnių kopijų albumas. Parodėlėje taip pat atsispindėjo kun. Ričardo Repšio laidotuvės Kaune.

Ilsėkis ramybėje, a. a. kun. Ričardai Repšy. Tebūna Lietuvos žemelė Jums lengva.



Kun. R. Repšys Pirmosios Komunijos Dievo Apvaizdos parapijoje, Detroito, metu. 2004 m. „Draugo“ archyvo nuotraukos

Kun. dr. prof. Kęstučio Trimako paskutinė knyga „Mano pasaulėjautos kelionė“

pasiekė Čikagą. Knygą sudaro trys dalys: 1. kun. Trimako parašyti tekstai apie savo jaunų dienų patirtį; 2. jaunystės dienoraščiai iš karo pabėgėlių stovyklų Vokietijoje; 3. atsiminimai apie autorių – su juo bendravusių, dirbusių asmenų įžvalgos. Knyga išleista kun. Trimako testamentu paskirtomis lėšomis.

Knyga parduodama „Drauge“. Jos kaina – **30 dol.** (be persiuntimo išlaidų). Visos surinktos lėšos bus persiūtos į Lietuvą, į kankinės Adelės Dirsytės fondą.

PAS MUS IR APLINK MUS

■ **Lietuvių tautinių šokių institutas (LTŠI)** primena, kad kas ketveri metai rengiamas visuotinis narių suvažiavimas vyks rugpjūčio 12 d. Dainavos stovykloje Manchester, Michigan, šokių kursų metu. Suvažiavime gali dalyvauti visi, kas domisi LTŠI veikla, tačiau balsuoti galės tik susimokėję nario mokesčių. Daugiau informacijos <http://www.lttsi.org/>.

■ **101-sios Lietuvių dienos vyks rugpjūčio 15–16 d.**, šeštadienį-sekmadienį, Schuylkill Mall, Frackville, PA. Įėjimas nemokamas. Daugiau informacijos <http://kofl144.weebly.com/>.

■ **Rugpjūčio 30 d., sekmadienį, 11 val. r.** Nekaltojo Prasidėjimo vienuolyne Putname įvyks visuotinis JAV Lietuvių katalikų mokslo akademijos (LKMA) suvažiavimas, kuriame bus renkama nauja valdyba. Nariai galės dalyvauti rinkimuose nuotoliniu būdu, pa-

skirdami savo mandatus dalyvaujančiam asmeniui. Visi, kurie domisi išėvijos lietuvių moksliniu darbu, maloniai kviečiami atvykti į mokslinę suvažiavimo dalį, kuri prasidės 1 val. p. p. Po paskaitų bus galima aplankyti Amerikos lietuvių kultūros archyvą. Daugiau informacijos <http://www.lkma.org/>.

■ **Maloniai kviečiame dalyvauti Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčios kasmetiniuose Šiluvos atlyduose**, kurie prasidės rugsėjo 6 d. ir baigsis rugsėjo 13 d. Savaitės dienomis šv. Mišios bus aukojamos 10 val. r. – kaskart vis kita intencija. Į atlydus iš Lietuvos, Vilkaviškio vyskupijos, specialiai atvyksta kunigas Linas Baltrušaitis.

■ **Lietuvos Dukterų draugijos iškilmingi metiniai „Rudens“ pietūs** vyks rugsėjo 13 d., sekmadienį, 12:30 val. p. p. Pasaulio lietuvių centro didžiojoje salėje. Visi laukiami.

ŠVĘSKIME ŽOLINĘ

Lemonto LB apylinkės valdyba kviečia dalyvauti Žolinės šventėje, kuri vyks **rugpjūčio 16 d. po 11 val. r. šv. Mišių PLC kiemelyje**. Bus skanaus maisto, pramogų, vyks loterija.

PARAIŠKOS LIETUVIŲ FONDO STIPENDIJOMS GAUTI

(paraiškos bus priimamos nuo **2015 m. rugpjūčio 15 d. iki spalio 10 d.**)

Kviečiame nuolatinių studijų studentus, studijuojančius aukštosiose mokyklose, pildyti 2015 m. paraiškas, Lietuvių Fondo stipendijoms (iki 5 000 dol.) gauti. Parama stipendijoms skiriama iš įsteigtų specialios paskirties fondų. Steigėjai, norėdami finansiškai Jums padėti, aukoja Lietuviai Fondui ir steigia specialius stipendijų fondus, skirtus tam tikras specialybes studijuojančius studentus paremti. Pirmenybė teikiama studentams:

- aktyviai dalyvaujantiems lietuviškoje veikloje JAV;
- studijuojantiems lituanistiką, lietuvių kalbą ar Lietuvos istoriją;
- studijuojantiems lingvistiką;
- studijuojantiems politinius mokslus, žurnalistiką;
- studijuojantiems gamtosaugos srityje;
- studijuojantiems stomatologiją JAV;
- studijuojantiems inžineriją;
- studijuojantiems mediciną;
- studijuojantiems pedagogiką;

studijuojantiems meną – dailę, skulptūrą, keramiką, fotografiją, muziką. Visą informaciją apie LF stipendijų paraiškų pildymą, skirstymo pirmumą, apribojimus, svarstymo eigą ir tvirtinimą galite rasti tinklalapyje www.lietuviufondas.org (skiltyje „Stipendijos“).

LF info

VIII PASAULIO ŠEIMŲ SUSITIKIMAS

yra rengiamas rugsėjo 22–27 d. Philadelphijoje, Pensilvanijos valstijoje. Rugsėjo 22–25 d. vyks Pasaulio šeimų susitikimo kongresas. Susitikimo uždaryme rugsėjo 26–27 d. dalyvaus popiežius Pranciškus. Daugiau informacijos tinklalapyje:

<http://www.woldmeeting2015.org>.

Namams pirkti paskolos duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuošimčiais. Kreipkitės į

Mutual Federal Bank,
2212 West Cermak Road.
Tel. (773) 847-7747

Advokatas

VYTENIS LIETUVNINKAS
4536 W. 63 Street
Chicago, IL 60629
(Skersai gatvės nuo „Draugo“)
Tel. 773-284-0100

Smagi ir prasminga šventė gamtoje



Liepos 26 d., sekmadienį, seselių sodyboje Putname vyko kasmetinis piknikas – Lietuvių susiartinimo šventė. Joje programą „Tai gražiai mane augino“, skirtą Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo 25-mečiui ir Pašvęstojo Gyvenimo metams, atliko Neringos stovyklautojai. Baigę programą šokėjai paleido į dangų balionus.



Lietuvių susiartinimo šventė – puiki susitikimų vieta. Į pikniką Putname kasmet stengiasi atvykti buvę Šv. Antano gimnazijos, Kennebunkport, Maine, abiturientai, seni draugai (iš k.): Juozas Kanapka, Romas Ramonas, Juozas Petraitis ir Jaunutis Burbulis.

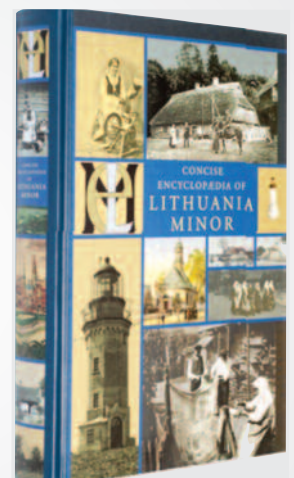
Audronės Kižytės nuotraukos

„Concise Encyclopaedia of Lithuanian Minor“

Šios knygos tikslas yra išsaugoti istoriją ir kultūrinį paveldą krašto, iš kurio kilo Mažvydas, Donelaitis ir Vydūnas, kur buvo išspausdinta pirmą lietuvišką knygą ir pirmą lietuvišką gramatiką, krašto, kuriame knygos buvo spausdinamos spaudos draudimo laiku ir knygnešių slaptai gabenamos į Didžiąją Lietuvą. Norint pasiekti didesnę skaitytojų skaičių ši knyga yra išleista anglų kalba.

Knygą išleido: Mažosios Lietuvos Fondas (MLF – JAV ir Kanada) ir Mokslo ir enciklopedijų leidybos centras (Vilnius), 2014. 656 puslapių, iliustracijos, žemėlapiai, ISBN 978-5-420-01746-3

Knygos išleidimą finansavo **MLF rėmėjai ir Lietuvių Fondas.**



Knygą galite įsigyti „Draugo“ knygynėlyje. Kaina – **50 dol.** Illinois valstijos pridėtinės vertės mokestis – 9,25 proc., persiuntimas paštu – 5 dol.
4545 West 63rd Street, Chicago, Illinois 60629;
tel. 773-585-9500; el. paštas: administracija@draugas.org